

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa)

**dokonanej w dniach 25-26 kwietnia 2014 r. na kierunku *pedagogika*
prowadzonym w ramach obszaru nauk społecznych i obszaru nauk humanistycznych
w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym na poziomie studiów pierwszego i drugiego
stopnia o profilu ogólnoakademickim
na Wydziale Informatyki, Zarządzania i Nauk Społecznych Wyższej Szkoły Biznesu
w Dąbrowie Górniczej**

**przez Zespół Oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej (dalej w tekście: ZO)
w składzie:**

przewodniczący: dr hab. Renata Stojeczka-Zuber - członek PKA

członkowie:

prof. dr hab. Sławomir Przybyliński – ekspert PKA

ks. dr hab. Adam Solak – ekspert PKA

Artur Gawryszewski – ekspert PKA

Magdalena Brotther – ekspert PKA

Krótką informacja o wizytacji

Polska Komisja Akredytacyjna po raz pierwszy oceniała jakość kształcenia na kierunku *pedagogika* prowadzonym na Wydziale Informatyki, Zarządzania i Nauk Społecznych Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia.

Wizytacja została przeprowadzona z inicjatywy PKA.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport ZO został opracowany na podstawie przedłożonego przez Uczelnię Raportu samooceny oraz przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, hospitacji zajęć dydaktycznych, recenzji prac dyplomowych i etapowych, spotkań i rozmów przeprowadzonych z władzami Uczelni oraz Wydziału, pracownikami i studentami ocenianego kierunku.

Władze Uczelni i Wydziału stworzyły bardzo dobre warunki do pracy Zespołu Oceniającego PKA. Sposób przygotowania dokumentów, kompetencja pracowników dziekanatu i kwestury, otwartość i permanentna gotowość do współpracy sprawiły, że w czasie wizytacji zaistniała możliwość wszechstronnego poznania realizowanego procesu kształcenia.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.

1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku sformułowana przez jednostkę.

1) Koncepcja kształcenia nawiązuje do misji Uczelni oraz odpowiada celom określonym w strategii jednostki.

Strategia Uczelni została zatwierdzona – zgodnie z przepisami Statutu Uczelni – Zarządzeniem Nr 31/2010/2011 Rektora z dnia 14 stycznia 2011 r. w sprawie zatwierdzenia Księgi Zarządzania Strategicznego Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej. W dokumencie brak wskazania na jaki okres strategia ta została określona. W dniu 30 września 2011 r. Senat pozytywnie zaopiniował główne założenia Strategii Rozwoju Wydziału Zarządzania, Informatyki i Nauk Społecznych na lata 2011 – 2016. W czasie wizytacji przedstawiono protokoły z posiedzeń Rady Powierniczej, Senatu oraz Rady Wydziału wraz z listą obecności w powyższych sprawach.

Procedury związane z utworzeniem kierunku zostały zachowane, tj. odbywały się zgodnie z zapisami w Statucie, po pozytywnym zaopiniowaniu dokumentów przez Radę Powierniczą, Senat oraz skierowaniu przez Rektora Uczelni stosownego wniosku do ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego. Uczelnia otrzymała uprawnienia do prowadzenia studiów I stopnia na kierunku pedagogika na mocy Decyzji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego nr DSW-3-4003/709/EK/rej.65/05 z dnia 23 .09.2005r., a uprawnienia do prowadzenia studiów II stopnia na mocy Decyzji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego nr MNiSW-DNS-WUN-6022-15835-4/KL/11 z dnia 20.09.2011r.

Jak wskazała Jednostka w raporcie samooceny „Koncepcja kształcenia na kierunku pedagogika jest zbudowana w oparciu o dziewiętnastoletnie doświadczenia Uczelni w prowadzeniu działalności edukacyjnej, dobre praktyki w zakresie kształcenia w obszarze nauk społecznych i humanistycznych oraz oczekiwania wewnętrznych i zewnętrznych interesariuszy Uczelni; jednocześnie wynika z misji Uczelni i przyjętej do realizacji strategii. Wyższa Szkoła Biznesu w Dąbrowie Górniczej opracowując i realizując program kształcenia dynamicznie reaguje na sygnały płynące z zewnętrznego, jak i wewnętrznego środowiska, działając zgodnie z misją uczelni sformułowaną w następujący sposób:
„Oferując profesjonalizm i wiedzę, Uczelnia kształci otwartych na wyzwania absolwentów przy zachowaniu dynamicznego podejścia do zmian zachodzących w otoczeniu. Tworząc naukę w powiązaniu z praktyką kreuje wymierne wartości dla społeczeństwa europejskiego i świata biznesu.”

Koncepcja kształcenia na kierunku pedagogika w WSB znajduje również odniesienie w strategii rozwoju Uczelni – wśród wybranych celów strategicznych określonych w Strategii Rozwoju Wydziału Zarządzania, Informatyki i Nauk Społecznych na lata 2014-2020 znajdują się: dostosowanie oferty dydaktycznej do potrzeb rynku pracy oraz lokalnego środowiska gospodarczego, nawiązywanie partnerskich relacji z podmiotami otoczenia społecznego i gospodarczego oraz permanentne doskonalenie jakości kształcenia”.(s.3)

Wyrazem realizacji wskazanego wyżej pierwszego celu strategicznego jest uruchomienia na kierunku pedagogika określonych specjalności, które są odpowiedzią na potrzeby rynku pracy. Na studiach I stopnia Wydział prowadzi dwie specjalności tj. resocjalizację i zintegrowaną edukację wczesnoszkolną i przedszkolną, a na studiach II stopnia prowadzi trzy specjalności , a mianowicie: zintegrowaną edukację wczesnoszkolną i przedszkolną, prewencję i interwencję w sytuacji kryzysowej, resocjalizację. Wyrazem partnerskich relacji z otoczeniem społecznym jest ścisła współpraca owocująca zatrudnianiem praktyków z instytucji właściwych dla prowadzonych specjalności, organizacją praktyk studenckich czy licznymi wizytami studyjnymi, przyczyniającymi się do poszerzania wiedzy studentów.

Przedstawiona oferta kształcenia charakteryzuje się dużą innowacyjnością i różnorodnością. Różnorodność wiąże się przede wszystkim z możliwościami wyboru specjalności , ale także z możliwościami wyboru przedmiotów mających wpływ na pozycję absolwenta na rynku pracy , oraz jego wiedzę, umiejętności i kompetencje. Wystarczy wspomnieć, że każdy student pedagogiki może – w ramach swobodnego wyboru – uczyć się drugiego języka obcego na dowolnym poziomie.

Innowacyjność kształcenia realizowana jest w bardzo dużym zakresie. Uczelnia wprowadziła organizację studiów stacjonarnych w ramy programu „ 3 dni studiujesz, 2 dni pracujesz” pozwalającego na lepsze przygotowanie studenta do oczekiwań rynku pracy. *„W ramach tego programu zajęcia dydaktyczne odbywają się 3 dni w tygodniu, natomiast w pozostałe dwa dni, w pierwszych trzech semestrach studenci uczestniczą w cyklu szkoleń poszerzających ich kompetencje w zakresie komunikacji, budowania zespołu, negocjacji i obsługi klienta, biorą udział w wizytach studyjnych organizowanych w przedsiębiorstwach reprezentujących różne branże, realizują praktyki zawodowe. W kolejnych semestrach większość studentów podejmuje zatrudnienie w ramach pracy dorywczej lub w mniejszym wymiarze godzin, pozwalającą godzić studia i obowiązki zawodowe. Dzięki temu rozwiązaniu studenci studiów stacjonarnych mogą już w trakcie studiów zdobywać doświadczenia zawodowe i po zakończeniu studiów stać się bardziej konkurencyjni na rynku pracy”.* (s.17-18). Innym wartym zauważenia elementem wpływającym na innowacyjności kształcenia jest wprowadzenie elementów – e-learningu pozwalającego na uzupełnianie wiedzy i umiejętności samokształceniowych . W Uczelni działa CENTRUM NOWOCZESNYCH METOD I TECHNOLOGII EDUKACYJNYCH (CNMiTE), którego celem jest upowszechnianie wiedzy na temat nowoczesnej edukacji, w tym promowanie nowoczesnych rozwiązań w zakresie metod i form kształcenia z zastosowaniem technologii informacyjnych i multimediiów w kontekście współczesnych teorii kształcenia nawiązujących do pedagogiki humanistycznej. CNMiTE ściśle współpracuje z Katedrą Pedagogiki, realizując zajęcia dydaktyczne w ramach przedmiotu związanych z Pedagogiką medialną i Zastosowaniem TI w edukacji , a także promując nowoczesne formy kształcenia z zastosowaniem e-learningu. Na innowacyjność kształcenia ma także wpływ bardzo intensywna działalność Wydziału w zakresie angażowania studentów w różnorodną pracę naukową wprost przekładającą się na wiedzę i kompetencje absolwentów.

2) *Wewnętrzni i zewnętrzni interesariusze uczestniczą w procesie określania koncepcji kształcenia na danym kierunku studiów, w tym jego profilu, celów, efektów oraz perspektyw rozwoju.*

W tworzeniu koncepcji kształcenia na kierunku pedagogika, jak również w monitorowaniu kształcenia, biorą czynny udział i studenci i nauczyciele akademicy. Studenci nie tylko uczestniczą w posiedzeniach Senatu i Rady Wydziału mając prawo do przedstawiania opinii studentów i Samorządu Studenckiego w różnych sprawach dotyczących kształcenia, ale także są członkami wszystkich struktur wchodzących w skład wewnętrznego systemu zarządzania jakością kształcenia. Studenci biorą również udział w realizowanej permanentnie ocenie jakości kształcenia i ocenie realizacji specjalności studiów. Posiadają pełną orientację w zakresie prowadzonego kształcenia – co zostało potwierdzone na spotkaniu z ZO – wskazującą na ich rzeczywiste zaangażowanie w działania Wydziału dotyczące jakości kształcenia .

W tworzenie koncepcji na kierunku pedagogika, jak również w zarządzanie jakością kształcenia bardzo aktywnie zaangażowani byli i są nauczyciele akademicy. Oprócz uczestnictwa w licznych szkoleniach wyposażających ich w wiedzę i kompetencje dotyczące jakości kształcenia, bardzo czynnie angażują się w prace poszczególnych zespołów i komisji systemu jakości. Uczestniczą we wszystkich działaniach związanych z kierunkiem studiów i jak stwierdził ZO na spotkaniu z przedstawicielami WSZJK, w którym wzięło udział kilkunastu nauczycieli , posiadają duże kompetencje w zakresie prowadzenia działań projakościowych. Imponująca jest organizacja pracy, podział obowiązków i sposób rozliczania ich realizacji.

Wydział współpracuje w wieloma interesariuszami zewnętrznymi, do których należy zaliczyć pracodawców reprezentujących rynek usług oświatowych, placówki prowadzące działalność resocjalizacyjno-opiekuńczą (np.: specjalność resocjalizacja została zbudowana w oparciu o konsultacje z przedstawicielami Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w Katowicach, specjalność prewencja i interwencja w sytuacji kryzysowej z Wojewódzką Komendą Policji w Katowicach oraz Centralnym Ośrodkiem Szkolenia Służb Więziennych w Kaliszu, treści realizowane w ramach specjalności zintegrowana edukacja wczesnoszkolna i wychowanie przedszkolne skonsultowano z przedstawicielami Kuratorium Oświaty w Katowicach.) **Interesariusze zewnętrzni czynnie – co jest udokumentowane – uczestniczyli w opiniowaniu efektów kształcenia dla kierunku pedagogika i dla specjalności prowadzonych w jej ramach, opiniowali programy kształcenia, a także współtworzyli sylwetki absolwentów poszczególnych specjalności.**

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego¹ wyróżniająco
Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

¹ według przyjętej skali ocen: wyróżniająco, w pełni, znacząco, częściowo, niedostatecznie;

1) **Koncepcja kształcenia na kierunku pedagogika, studia I i II stopnia nawiązuje do misji Uczelni oraz odpowiada celom strategicznym prowadzącego kierunek Wydziału Zarządzania, Informatyki i Nauk Społecznych. Kształcenie charakteryzuje się dużą różnorodnością i bardzo dużą innowacyjnością, która przekłada się na zwiększenie konkurencyjności absolwentów na rynku pracy.**

2) **W tworzenie koncepcji kształcenia na kierunku pedagogika, jak również w monitorowanie jego jakości w sposób rzeczywisty zaangażowani są studenci, nauczyciele akademicy i interesariusze zewnętrzni.**

2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie.

1) Zakładane przez jednostkę efekty kształcenia odnoszące się do danego programu studiów, stopnia i profilu, kształcenia są zgodne z wymogami KRK oraz koncepcją rozwoju kierunku; zakładane efekty kształcenia na kierunkach o profilu praktycznym uwzględniają oczekiwania rynku pracy lub wymagania organizacji zawodowych, umożliwiające uzyskanie uprawnień do wykonywania zawodu, a na kierunkach o profilu ogólnoakademickim wymagania formułowane dla danego obszaru nauki, z której kierunku się wywodzi; opis efektów jest publikowany.

Wyższa Szkoła Biznesu w Dąbrowie Górniczej (Wydział Zarządzania, Informatyki i Nauk Społecznych) na ocenianym kierunku Pedagogika, na stopniu I i II zgodnie z treścią istniejących dokumentów realizuje proces kształcenia wpisujący się w Krajowe Ramy Kwalifikacji. Uczelnia dysponuje dokumentami, które wskazują na podjęcie zadań związanych z definiowaniem efektów kształcenia, celów oraz treści zgodnie z wymaganiami KRK. Przyjęte efekty kształcenia wpisują się w misję Uczelni i są zgodne z koncepcją kształcenia na kierunku pedagogika. **Rada Wydziału Zarządzania, Informatyki i Nauk Społecznych** (Uchwała Rady Wydziału Zarządzania, Informatyki i Nauk Społecznych Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej nr 10/2012/2013 z dnia 12.06.2013 r. zatwierdzająca program kształcenia, w tym opis zakładanych efektów kształcenia i program studiów, dla kierunku Pedagogika), **a nie Senat Uczelni zatwierdziła efekty kształcenia dla kierunku pedagogika I i II stopnia lokując je w obszarze nauk humanistycznych i społecznych, profil ogólnoakademicki.** Warto jednak zauważyć, iż Uczelnia przyjęła i **wdrożyła wzorcowe efekty kształcenia** zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 4 listopada 2011 r. w sprawie wzorcowych efektów kształcenia (Dz.U. 2011 nr 253 poz. 1521) wyczerpując je wszystkie, **jednakże z uwagi na potrzebę realizacji dodatkowych celów kształcenia w ramach studiów I i II stopnia, uzupełniono je o dodatkowe efekty. Zatem literalnie przyjęto efekty wzorcowe dodając kilka innych,**

które w ocenie Zespołu Wizytującego stanowią istotne uzupełnienie wzorcowych efektów kształcenia, dla uzyskania określonych kwalifikacji absolwenta i kształtowania jego odpowiedniej sylwetki. Zatem na kierunku pedagogika studia I stopnia, oprócz wszystkich wzorcowych efektów kształcenia przyjęto jeszcze następujące efekty w kategorii: wiedzy - P1_W20 *zna i rozumie podstawowe pojęcia z zakresu ochrony własności intelektualnej;* umiejętności - P1_U15 *ma umiejętności językowe zgodne z wymaganiami dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego; posługuje się słownictwem specjalistycznym z zakresu pedagogiki i nauk pokrewnych;* P1_U16 *potrafi posługiwać się technikami informacyjno-komunikacyjnymi wspierającymi analizę i interpretację danych oraz procesy zachodzące w obrębie struktur organizacyjnych w tym instytucji pedagogicznych;* P1_U17 *potrafi spośród znanych sobie metod i procedur postępowania wybrać najbardziej odpowiedni do wykonywania zadań typowych dla danej specjalizacji studiów;* P1_U18 *posiada umiejętności z zakresu wybranych form aktywności fizycznej, rekreacji i sportu.* Natomiast na II stopniu studiów kierunku pedagogika przyjęto (oprócz wszystkich wzorcowych) jeden z dodatkowych efekt kształcenia ulokowanych w obszarze deskryptora umiejętności - P2_U13 *ma umiejętności językowe zgodne z wymaganiami dla poziomu B2 + Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego; posługuje się słownictwem specjalistycznym z zakresu pedagogiki i nauk pokrewnych.* W kontekście przyjętych przez WSB efektów kształcenia należy wskazać, iż zarówno na I jak i II stopniu studiów **przyjęto inną niż we wzorcowych symbolikę we wszystkich trzech deskryptorach - przykładowo na stopniu I we wzorcowych K_W01, K_U01, K_K01, a Uczelnia przyjęła P1_W01, P1_U01, P1_K01. Analogiczną sytuację w efektach znajdujemy na II stopniu kształcenia.**

Przyjęcie efektów kształcenia dla kierunku pedagogika w WSB odbyło się po konsultacji z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi.

Kwestia dopisania do zestawu wzorcowych efektów kształcenia innych efektów, zostało dokładnie wyjaśnione z władzami Uczelni podczas wizytacji. Jak wspomniano wyżej dodatkowe efekty stanowią według ZO istotne i niezbędne uzupełnienie efektów prowadzonego procesu kształcenia.

W Uczelni obowiązują także efekty tzw. specjalnościowe (dla funkcjonujących na kierunku pedagogika specjalnościach na studiach I i II stopnia) posiadające odniesienie do efektów kształcenia kierunkowych i obszarowych. Przyjęte odniesienia należy ocenić pozytywnie, także w kontekście efektów dla specjalności nauczycielskiej – zintegrowana edukacja wczesnoszkolna i wychowanie przedszkolne, przykład: N1_W11 *zna metodykę*

wykonywania zadań w pedagogice przedszkolnej i wczesnoszkolnej nauczycieli wychowania przedszkolnego i klas I-III szkoły podstawowej; N1_U05 potrafi rozpoznać specjalne potrzeby uczniów, potrafi je zaobserwować, zdiagnozować i sformułować wnioski; N1_K03 ma świadomość konieczności prowadzenia zindywidualizowanych działań na rzecz uczniów posiadających specjalne potrzeby edukacyjne.

W sylabusach do przedmiotu nazywanych w WSB „programami autorskimi” funkcjonują także **efekty przedmiotowe, które nie posiadają odniesienia do efektów specjalnościowych, kierunkowych oraz obszarowych. Uznać to należy za uchybienie** wprowadzające pewną nieczytelność w tym zakresie.

Odnosząc się do spełnienia pozostałych wymagań formalnych, stwierdzić należy, iż Uczelnia i funkcjonujący w jej obrębie Wydział Zarządzania, Informatyki i Nauk Społecznych **wypełniła warunek dostosowania programów kształcenia** dla specjalności nauczycielskich: studia I i II stopnia, zintegrowana edukacja wczesnoszkolna i wychowanie przedszkolne **do rozporządzenia MNiSzWz dn. 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów** kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U z 2012 r., poz. 131). Wynika to z analizy dokumentów udostępnionych przez Uczelnię - matryce efektów kształcenia, treść sylabusów opracowanych do poszczególnych przedmiotów. **Szkoda jednak, że Uczelnia nie opracowała matrycy pokrycia przyjętych tzw. efektów nauczycielskich dla tej specjalności.** Z perspektywy realizowanych efektów kształcenia, warto także zwrócić uwagę na istotny fakt dotyczący specjalności na studiach I i II stopnia. Na obydwu stopniach kształci się na kierunku pedagogika studentów na specjalnościach o identycznej nazwie - zintegrowana edukacja wczesnoszkolna i wychowanie przedszkolne, a także specjalność resocjalizacja. Można przypuszczać, że realizacja efektów kształcenia na studiach II stopnia jest w pewien sposób zagrożona, ponieważ mogą na nich studiować absolwenci I stopnia, innych kierunków studiów niż pedagogika, a Uczelnia nie tworzy (ani też nie wymaga) możliwości uzupełniania efektów kształcenia właściwych dla studiów I stopnia na kierunku pedagogika.

Odnosząc się do identycznego nazewnictwa specjalności na studiach I i II stopnia ZO sugeruje ponowne określenie kwalifikacji jakie są nadawane na obydwu stopniach kształcenia. Pozostawienie ich w obowiązującym obecnie kształcie, nie wydaje się właściwe..

Odnosząc się do wcześniejszych programów kształcenia (rozpoczynających od r. ak. 2011/2012), które wciąż obowiązują na III roku studiów – studia stacjonarne – zintegrowana edukacja wczesnoszkolna i wychowanie przedszkolne, - studia niestacjonarne:

zintegrowana edukacja wczesnoszkolna i wychowanie przedszkolne, resocjalizacja należy stwierdzić ich zgodność ze standardami kształcenia (Rozporządzenie MNiSW z dnia 12 lipca 2007 r. w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia, a także trybu tworzenia i warunków, jakie musi spełniać uczelnia, by prowadzić studia międzykierunkowe oraz makrokierunki Dz. U. 2007.164.1166), obowiązującymi przed wejściem w życie Krajowych Ram Kwalifikacji.

Dla prowadzonych specjalności w formule KRK realizowanych na kierunku pedagogika opracowano matryce odniesienia efektów kształcenia, które przyporządkowują efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznym wszystkim przedmiotom realizowanym w ramach kierunku kształcenia i wszystkim przedmiotom realizowanym w ramach specjalności tj. na studiach I stopnia - zintegrowana edukacja wczesnoszkolna i wychowanie przedszkolne, resocjalizacja; na studiach II stopnia: zintegrowana edukacja wczesnoszkolna i wychowanie przedszkolne, resocjalizacja, prewencja i interwencja w sytuacji kryzysowej, doradztwo zawodowe i coaching kariery.

Warto wskazać, iż wszystkie efekty posiadają „pokrycie”, lecz uwidacznia się znaczna różnorodność w ich natężeniu. Przykładowo efekt P1_K01 odniesiony jest do 22 przedmiotów, efekt P1_U03 realizowany jest przez 13 przedmiotów, natomiast realizacja efektów P1_W06 i P1_W17 odbywa się tylko na 1 przedmiocie. Uczelnia w matrycy zamieściła także tzw. krzyżykowe nasycenie osiągnięcia określonych efektów kształcenia, przy założeniu że symbol „xxx” w całości nasycy konkretny efekt, a „x” w minimalnym zakresie.

W kontekście omawianych efektów kształcenia należy wskazać na **spójność kierunkowych oraz specjalnościowych efektów kształcenia**, co pozwala sądzić, iż istnieją realne możliwości osiągnięcia przez studenta wskazanych efektów kształcenia poprzez realizację poszczególnych przedmiotów (efekty przedmiotowe), czy też grup przedmiotów (efekty modułowe) oraz efektów kształcenia przypisanych do praktyk zawodowych. Należy jednak zauważyć zasygnalizowaną już kwestię dotyczącą efektów przedmiotowych znajdujących się w programach autorskich – sylabusach. Korespondują one i istotnie uszczegóławiają efekty kierunkowe, jednak nie posiadają własnego oznaczenia, jak również brak jest ich odniesienia (w sylabusach, na matrycach) do właściwych efektów kierunkowych. Po wtóre, pojawiają się sytuacje, w których (wynika to z analizy sylabusów) podane efekty przedmiotowe stanowiące de facto uszczegółowienie efektów kierunkowych, przewyższają - jak wynika z matrycy pokrycia efektów – poziomem swej ogólności efekty kierunkowe sprawiając, że sytuacja realizacji określonego efektu kierunkowego przez wiele efektów

przedmiotowych została odwrócona. Przykładowo przedmiot „andragogika” realizowany na stopniu II, ma założonych 6 efektów przedmiotowych w kategorii wiedza, w macierzy natomiast wskazano, że realizują one aż 12 efektów kształcenia z tej kategorii. **Uznać należy to za sytuację co najmniej dziwną, odwracającą sens uszczegóławiania efektów kształcenia.**

Efekty kształcenia oraz sylabusy przedmiotowe dla obydwu stopni kształcenia na kierunku pedagogika dostępne są w formie papierowej w Dziekanacie, a także na stronie internetowej Uczelni www.wsb.edu.pl.

2) Efekty kształcenia danego programu zostały sformułowane w sposób zrozumiały i są sprawdzalne.

Wyższa Szkoła Biznesu w Dąbrowie Górniczej (Wydział Zarządzania, Informatyki i Nauk Społecznych) na wizytowanym kierunku Pedagogika zatwierdziła **Uchwałą Rady Wydziału kierunkowe efekty kształcenia** dla profilu ogólnoakademickiego w zakresie deskryptorów: wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Wydział przyjął również efekty specjalnościowe, posiadające odniesienie do efektów kierunkowych i obszarowych, w sylabusach natomiast zamieszczone są efekty przedmiotowe (bez symboliki i bez odniesienia do kierunkowych i obszarowych). **Uczelnia przyjęła** - o czym pisano powyżej - **obligatoryjne dla Niej wzorcowe efekty kształcenia wynikające z dokumentu z dnia 4 listopada 2011 r. a także dodała własne, które** w ocenie Zespołu Wizytującego stanowią ważne i uzasadnione uzupełnienie wzorcowych efektów kształcenia. Przyjęte efekty wzorcowe z dopisanymi przez Jednostkę efektami, poprawnie przypisano do wyodrębnionych przedmiotów/modułów kształcenia i uznać można, że są sprawdzalne oraz przygotowane są w sposób zrozumiały i spójny w kontekście efektów obszarowych dla nauk społecznych i nauk humanistycznych.

3. Jednostka stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia, umożliwiający weryfikację zakładanych celów i ocenę osiągania efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia; system ten jest powszechnie dostępny.

Podczas wizytacji programowej w WSB w Dąbrowie Górniczej na kierunku pedagogika poddano oglądowi dokumentację dotyczącą weryfikacji efektów kształcenia i sposobów oceny (protokoły egzaminacyjne, karty okresowych osiągnięć studenta, dyplomy wraz z suplementami) która jest przechowywana w teczkach studentów (absolwentów), i jest

sporządzana zgodnie z obowiązującymi przepisami Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie dokumentacji przebiegu studiów z dnia 14 września 2011 r. (Dz. U. Nr 201, poz. 1188) oraz Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie tytułów zawodowych nadawanych absolwentom studiów, warunków wydawania oraz niezbędnych elementów dyplomów ukończenia studiów i świadectw ukończenia studiów podyplomowych oraz wzoru suplementu do dyplomu (Dz. U. Nr 196, poz. 1167).

Jednym z istotnych elementów dokumentacji są suplementy do dyplomu, które poddano analizie. W Uczelni opracowane są suplementy dla wszystkich realizowanych specjalności. Pojawiają się zastrzeżenia dotyczące pewnych punktów suplementu. Rzeczą dotyczy faktu nieuwzględnienia w nich ważnych, a wręcz koniecznych i wymaganych informacji. **Brak dokładnych danych o przebytych praktykach, które winny być ujęte w pkt. VI. Dodatkowe informacje; 1. Dodatkowe informacje w tym o odbytych praktykach, otrzymanych nagrodach.** W tym miejscu w suplementie znajduje się informacja o godzinowym zestawieniu przebytych praktyk, bez podania jednak placówek, w których student praktyki realizował. Bardzo dokładnie natomiast zaprezentowana jest w suplementie sylwetka absolwenta, **czego nie można powiedzieć o zapisie dotyczącym posiadanych kwalifikacji i uprawnień zawodowych.** Sylwetka odnosi się do uzyskanych efektów kształcenia z zakresu wszystkich trzech deskryptorów z uwzględnieniem zarówno kierunku, jak i specjalności. Warto jednak w tym kontekście doprecyzować w suplementie specjalności realizowanej na stopniu II - zintegrowana edukacja wczesnoszkolna i wychowanie przedszkole – i dopisać potencjalne miejsca/placówki/instytucje, w których absolwent mógłby podjąć zatrudnienia. Tak istotna informacja znajduje się na analogicznej specjalności realizowanej na stopniu I. **Natomiast warto znacząco doprecyzować i dookreślić punkt o nabytych kwalifikacjach i uprawnieniach.** Niniejsze dotyczy suplementów wszystkich realizowanych specjalności na kierunku pedagogika na I i II stopniu kształcenia. Przykładowo: studia II stopnia, specjalność resocjalizacja, w podpunkcie V.2. *Posiadane kwalifikacje...* **czytamy tylko „Uprawnienia dla podjęcia studiów III stopnia (doktoranckie)”.**

Sposoby weryfikacji efektów kształcenia zaprezentowano w opracowanych sylabusach przedmiotowych, nazwanych w Uczelni „programami autorskimi”. Ta część w analizowanych sylabusach jest opracowana prawidłowo i skłania do stwierdzenia, że istnieje możliwość weryfikacji założonych przez prowadzącego zajęcia efektów kształcenia. Z sylabusów wynika, że wiedza jest weryfikowana w oparciu o m.in.: egzaminy, kolokwia, pytania

kontrolne na zajęciach. Umiejętności podlegają weryfikacji w szczególności poprzez interpretację rezultatów egzaminu, obserwację podczas dyskusji na zajęciach, czy też rozwiązywanie zadań sytuacyjnych. Kompetencje społeczne weryfikowane są zaś poprzez ocenę postaw i zachowań podczas dyskusji, ocenę przygotowania do zajęć, ocenę pracy podczas wykonywania zadań zespołowych, wyrażanie własnego stanowiska przez studenta, zdolność do podejmowania polemiki, formułowanie indywidualnych sądów.

Podczas wizytacji ocenie poddano prace etapowe studentów (np. testy, kolokwia, prace pisemne). Analizowane prace (m.in. Antropologia kultury, czy Pedagogika ogólna) były zgodne z założeniami prezentowanymi w sylabusach przedmiotowych. Dokładne informacje na ten temat zawarte są w załączniku 4.

Zespół Oceniający poddał oglądowi dostarczone w znacznej liczbie protokoły z przeprowadzonych egzaminów i zaliczeń. Nie budzą one większych zastrzeżeń. Są kompletne, wypełnione różnymi ocenami, wskazującymi na rzetelną weryfikację efektów kształcenia.

Kolejnym, a zarazem końcowym weryfikatorem wszystkich efektów kształcenia jest proces dyplomowania. W WSB należy proceduralnie i z formalnego punktu widzenia uznać go za właściwy. Jednak należy zasygnalizować występujące w nim nieprawidłowości, przekładające się na ogólną ocenę tego procesu. Podczas analizy losowo wybranych prac licencjackich zauważono np. **zawyżone oceny prac wystawiane przez promotora i recenzenta, czy też recenzje nieoceniające, lakoniczne ze zdawkowymi określeniami. Zauważono również naganną praktykę w zakresie recenzowania, czyli prawie identyczne recenzje Promotora i Recenzenta. Należy także zwrócić uwagę na względnie niski poziom części metodologicznej w niektórych analizowanych pracach. Druki recenzji nie są podpisane i opieczetowane przez Dziekana Wydziału.**

Proces dyplomowania określony jest w sposób ogólny w Regulaminie studiów oraz w Procedurze dyplomowania (Dąbrowa Górnicza, dnia 05.02.2014 r.). Procedura ta określa wymagania stawiane osobom pełniącym funkcję promotorów i sposób ich powoływania, sposób zgłaszania, zatwierdzania, ogłaszania i wyboru tematów prac dyplomowych, zasady prowadzenia seminariów dyplomowych, składanie prac dyplomowych i dokonywanie ich recenzji, przebieg egzaminu dyplomowego. Rozwiązania zawarte w ramach wskazanej procedury zapewnia prawidłowy przebieg procesu dyplomowania. Powoływanie promotorów

i recenzentów uwzględnia powiązanie ich specjalizacji naukowej z tematyką prac dyplomowych, nad którymi sprawują opiekę. Obowiązuje wymóg powiązania tematyki prac dyplomowych z kierunkiem studiów. Prace dyplomowe muszą być przygotowywane według wymogów merytorycznych i formalnych podanych w zasadach określonych przez Uczelnię. Recenzenci powoływani są z uwzględnieniem powiązania ich specjalności naukowej z tematyką pracy dyplomowej. Prace dyplomowe sprawdzane są losowo w systemie antyplagiatowym. Student na egzaminie dyplomowym dokonuje prezentacji pracy oraz odpowiada na pytania zadawane przez promotora i recenzenta. Przykładowo w procedurze dyplomowania w § 2. Promotorzy prac dyplomowych czytamy: „4. *Tematyka prowadzonych przez danego promotora prac dyplomowych powinna być zgodna z jego zainteresowaniami naukowymi. Przybliżona tematyka seminariów oraz opis zainteresowań naukowych poszczególnych promotorów znajduje się w karcie promotora, składanej przez promotorów do działu nauczania, a następnie udostępnianej studentom przed terminem zapisu na seminaria. Wzór karty promotora stanowi załącznik 1 do niniejszego regulaminu.*”; „5. *Zadaniem promotora jest: 1) umożliwienie dyplomantowi konsultacji w trakcie seminarium, w ilości godzin określonych w planie studiów, 2) ukierunkowanie sposobu myślenia dyplomanta i pomoc we wszystkich kluczowych momentach, w których należy podejmować decyzje, stawiać tezy, planować przebieg badań czy też opracowywać ich wyniki, 3) weryfikowanie postępów w realizacji pracy dyplomowej, 4) zapobiegania wszelkim formom naruszenia ochrony własności intelektualnej w ramach przygotowywania prac dyplomowych, 5) udostępnienia lub wskazania niezbędnej literatury, 6) wystawienia ocen po każdym semestrze, w ramach którego prowadzone są seminaria dyplomowe oraz oceny końcowej, 7) sporządzenie, na 7 dni przed obroną pracy dyplomowej jej recenzji.*

W dokumentacji Uczelni znajdują się sylabusy **do przedmiotów wchodzących w skład modułu dyplomowanie** (I stopień): seminarium dyplomowe, technika pracy dyplomowej, edycja tekstów naukowych, tworzenie ustnych i pisemnych prezentacji; w skład modułu dyplomowanie (II stopień): seminarium magisterskie, tworzenie ustnych i pisemnych prezentacji. Są one opracowane właściwie i nie budzą większych zastrzeżeń.

Sylabusy są głównym źródłem informacji o stosowanym w WSB systemie oceny efektów kształcenia. Tam też szczegółowo określono stosowane sposoby weryfikacji efektów kształcenia odnoszące się do poszczególnych przedmiotów. Ogólne zasady oceny efektów kształcenia zawarte są w Regulaminie studiów oraz Regulaminie ECTS. Ponadto informacje oraz interpretacje obowiązujących rozwiązań można w odpowiednim zakresie uzyskać od

wykładowców poszczególnych przedmiotów (tę kwestię poruszano m.in. na spotkaniu z kadrą). **Sylabusy z określonych przedmiotów są prezentowane studentom na pierwszych zajęciach przez prowadzących oraz w wersji drukowanej znajdują się w Dziekanacie.** Niniejsze rozwiązania odpowiadają powszechnie stosowanym w szkolnictwie wyższym i tym samym należy uznać, że funkcjonują w sposób właściwy. Można więc skonstatować, iż WSB w Dąbrowie Górniczej **zapewniła niezbędną dostępność informacji na temat stosowanego w niej systemu oceny efektów kształcenia.**

ZO dokonał analizy skali i przyczyn odsiewu studentów na kierunku pedagogika w roku akademickim 2010/2011, 2011/2012, 2012/2013.

		Rok akademicki		
		2010/2011	2011/2012	2012/2013
Rezygnacje		19	41	58
skreślenia	nie zaliczenie semestru	13	23	6
	nie wniesienie opłat	8	2	18
	inne	4	6	6
Suma		44	72	88

Najczęstszą przyczyną skreśleń z listy studentów jest brak postępu w nauce (nie zaliczenie semestru – 40 osób w ciągu ostatnich 3 lat nie licząc bieżącego roku akademickiego). Kolejną przyczyną skreśleń jest nie wniesienie opłat (28 osób). W przypadku rezygnacji, (biorąc pod uwagę cały opisywany okres) zrezygnowało ze studiów z powodów osobistych, zdrowotnych, zawodowych, czy też finansowych (118 osób).

Uczelnia na kierunku pedagogika prowadzi studia zarówno w sposób tradycyjny, jak i poprzez kształcenie na odległość w formie e-learningowej. W WSB w Dąbrowie Górniczej prężnie funkcjonuje Centrum Nowoczesnych Metod i Technologii Edukacyjnych (CNMiTE) koordynujące wszelkie inicjatywy i zajęcia prowadzone w formie e-learningowej. Celem działania Centrum jest upowszechnianie wiedzy na temat nowoczesnej edukacji, w tym promowanie nowoczesnych rozwiązań w zakresie metod i form kształcenia z zastosowaniem technologii informacyjnych i multimedialnych w kontekście współczesnych teorii kształcenia nawiązujących do pedagogiki humanistycznej. Działania podejmowane przez CNMiTE mają związek z: poszerzaniem oferty edukacyjnej uczelni i odnoszenie jakości procesu kształcenia;

promowaniem nowych rozwiązań metodycznych do edukacji z zastosowaniem nowoczesnych technologii informacyjno - komunikacyjnych; upowszechnianiem dobrych praktyk dla edukacji wśród przedstawicieli środowiska oświatowego. Warto zauważyć, iż CNMiTE współpracuje z Katedrą Pedagogiki, m.in. realizując zajęcia dydaktyczne w ramach przedmiotów związanych z Pedagogiką medialną i Zastosowaniem TI w edukacji. Kolejnymi zadaniami realizowanymi przez CNMiTE we współpracy z Katedrą Pedagogiki jest wzbogacenie i poszerzenie oferty dydaktycznej poprzez promowanie nowoczesnych form kształcenia z zastosowaniem e-learningu. Dla studentów kierunku Pedagogika przygotowano dotychczas pięć kursów prowadzonych w ramach przedmiotów:

- Metodologia badań społecznych – wykład (12 godz. w tym 8 w e-learningu)
- Pedagogika rodziny – wykład (12 godz. w tym 6 w e-learningu)
- Organizacja i zarządzanie w resocjalizacji – wykład (16 godz. w tym 8 w e-learningu)
- Technologia informacyjna – ćwiczenia (32 godz. w tym 16 godz. w e-learningu)
- Współczesne kierunki pedagogiczne – wykład (12 godz. w tym 6 w e-learningu)

W WSB istnieje Regulamin Organizacji Nauczania na Odległość (e-learningu), który został zatwierdzony Uchwałą Senatu WSB nr 37/2011/2012 w dniu 30.03.2012r., zaś Zasady projektowania i oceny zajęć prowadzonych na odległość w Wyższej Szkole Biznesu w Dąbrowie Górniczej stanowi załącznik do Uczelnianego Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w Wyższej Szkole Biznesu w Dąbrowie Górniczej z 27.03.2013 r.

Prowadzenie zajęć drogą elektroniczną polega na udostępnianiu studentom materiałów dydaktycznych (np. tekst, prezentacje multimedialne, filmy, itp.) oraz realizacji interakcji poprzez organizowanie pracy studentów w ramach wirtualnych klas (fora problemowe, warsztaty, quizy, zadania), poprzez które następuje weryfikacja efektów kształcenia, polegająca na: ocenie ich aktywności w kursie, ocenie merytorycznego zaangażowania w dyskusje na forach problemowych, analizie wyników quizów, ocenie zadań wykonanych przez studentów.

4) Jednostka monitoruje kariery absolwentów na rynku pracy, a uzyskane wyniki wykorzystuje w celu doskonalenia jakości procesu kształcenia.

Uczelnia czyni istotne kroki w kierunku monitorowania karier swoich absolwentów na rynku pracy oraz wykorzystania uzyskanych wyników w doskonaleniu jakości procesu

kształcenia oraz doskonaleniu efektów kształcenia, by dostosować je do otoczenia społeczno-gospodarczego.

WSB prowadzi cykliczne badania losów zawodowych absolwentów. Dotychczas zrealizowano następujące badania dotyczące absolwentów kierunku pedagogika: *„Badanie oczekiwań edukacyjnych absolwentów kierunków pedagogicznych”* (2013-2014 r.); *„Absolwenci kierunków pedagogicznych a rynek pracy.”* (2010 r.). Ponadto przeprowadzono w 2012 roku badanie wśród studentów ostatniego semestru studiów – spec. resocjalizacja i zintegrowana edukacja wczesnoszkolna i wychowanie przedszkolne, na temat oceny jakości kształcenia w ramach kształcenia specjalnościowego. Badanie prowadzone są w oparciu o ankiety umieszczone w Internecie w ramach platformy gromadzenia danych od absolwentów i pracodawców oraz wysyłane drogą pocztową.

Wszelkimi kwestiami związanymi z badaniem losów absolwentów na rynku pracy zajmuje się uczelniane Biuro Karier funkcjonujące od 1 sierpnia 2002 roku. Akademickie Biuro Karier jest wpisane do Rejestru Agencji Zatrudnienia, jako Agencja Pośrednictwa Pracy i posiada certyfikat pośrednictwa pracy w zakresie pośrednictwa na terenie Rzeczypospolitej Polskiej oraz do Rejestru Instytucji Szkoleniowych Województwa Śląskiego. Podczas wizytacji Zespół Oceniający zapoznał się z pracą Biura w WSB. Prowadzi ono wielowymiarowe działania w zakresie m.in.:

- ✓ poradnictwa zawodowego - w ABK zatrudnionych jest 4 doradców zawodowych, którzy realizują poradnictwo zawodowe przez 7 dni w tygodniu, również on-line.
- ✓ współpracy z pracodawcami - ABK pełni funkcję pomostu pomiędzy Uczelnią a rynkiem pracy, współpracuje z pracodawcami tj: Polskie Towarzystwo Terapii Motywującej, Polski Związek Głuchych, Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej w Katowicach, Fundacja Uśmiech Dzieciom, Ośrodek Hipoterapeutyczny „Padok” w Katowicach, Dom Dziecka w Sarnowie, Warsztaty terapii zajęciowej „Otwarte serce”, Zakład karny w Lublińcu.
- ✓ ofert praktyk, płatnych staży, wolontariatu oraz pracy dla studentów i absolwentów WSB - co miesiąc Akademickie Biuro Karier dysponuje ponad 100 ofertami pracy dla studentów i absolwentów oraz ok. 20 ofertami praktyk i staży. Wśród firm i instytucji, z którymi WSB podpisało umowy o współpracy znajdują się m.in.: Bank Przemysłowo-Handlowy Spółka Akcyjna w Dąbrowie Górniczej, Górnośląska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. w Katowicach, ING Bank Śląski, Instytut Informatyki Teoretycznej i Stosowanej Polskiej Akademii Nauk w Gliwicach, Kamsoft S.A., Logotec Engineering S.A. w Mysłowicach, Mittal Steel Poland S.A., Ottima Plus w Dąbrowie

Górnicej, PKO Bank Polski, PZU SA, PZU Życie, Simple S.A., Regionalna Izba Gospodarcza w Katowicach, TUV Nord Polska, Wasko S.A.

- ✓ działalności szkoleniowej - ABK organizuje szkolenia przygotowujące studentów do wejścia na rynek pracy. (przykładowe tematy: Planowanie kariery zawodowej, Trening antystresowy, Asertywność, Jak radzić sobie z agresją i przemocą w szkole, Mediacje – warsztat technik rozwiązywania konfliktów międzyludzkich.)
- ✓ działalności informacyjnej „informatorium” - zawierające informacje o firmach oferujących pracę, programach praktyk i staży, bezpłatnych szkoleniach, rankingi pracodawców itp.

Akademickie Biuro Karier prowadzi również: projekt „3 dni studiujesz, 2 dni pracujesz” – innowacyjny program przeznaczony jest dla studentów studiów stacjonarnych każdego kierunku, łączący studia w trybie stacjonarnym z jednoczesnym zdobywaniem doświadczenia zawodowego; projekt „Młodzi kontra śląski rynek pracy” - w jego ramach, współfinansowanego przez Unię Europejską, absolwenci i studenci WSB odbywają 3 miesięczne płatne staże w wybranych firmach, w trakcie których uczą się sposobów wykonywania pracy na określonych stanowiskach. Warto wskazać również na organizowane Targi Pracy i Praktyk Studenckich, gdzie ponad 50 pracodawców prezentuje oferty pracy, praktyk, staży oraz prowadzi szkolenia i prezentacje firm. ABK zajmuje się również organizacją specjalnych programów warsztatów z doradztwa zawodowego dla studentów, uczniów szkół średnich, nauczycieli. Organizuje wizyty studyjne w firmach, spotkania z ekspertami w celu ułatwienia studentom wejścia na rynek pracy i znalezienia zatrudnienia. ABK realizuje także działania w zakresie wsparcia i edukacji studentów w zakresie zakładania i prowadzenia własnego biznesu. Funkcjonuje internetowy serwis Akademickiego Biura Karier, a w jego ramach Poradnik, w którym znajdują się m.in. informacje na temat współczesnego rynku pracy, ofert pracy, praktyk i staży.

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

Zespół Oceniający dokonał oceny 15 losowo wybranych prac dyplomowych i ich recenzji. Żadna z prac nie została oceniona niedostatecznie. Siedem prac, mimo bardzo dobrych, dobrych plus i dobrych ocen promotorów i recenzentów zostało ocenionych dostatecznie. Najczęściej występujące nieprawidłowości dotyczą starej lub bardzo starej literatury (z niewiadomych powodów akceptowanej przez promotorów) oraz metodologii badań własnych. Analizy wyników uzyskanych w toku badań dokonywane są na podstawowym poziomie i dotyczą zliczania odpowiedzi ankietowych. Wiele recenzji prac dyplomowych jest

nieocennych. W wielu przypadkach oceny prac są ewidentnie zawyżane. Są też takie recenzje, co należy odnotować jako poważne naruszenie, które nie różnią się swą treścią, co jest niemożliwe w przypadku, gdyby były pisane przez dwie osoby.

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego⁴ znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Wyższa Szkoła Biznesu w Dąbrowie Górniczej (Wydział Zarządzania, Informatyki i Nauk Społecznych) na ocenianym kierunku Pedagogika, na studiach I i II stopnia, zgodnie z treścią istniejących dokumentów realizuje proces kształcenia wpisujący się w Krajowe Ramy Kwalifikacji. Uczelnia dysponuje dokumentami, które wskazują na podjęcie zadań związanych z definiowaniem efektów kształcenia, celów oraz treści zgodnie z wymaganiami KRK. Uczelnia przyjęła i wdrożyła wzorcowe efekty kształcenia wyczerpując je wszystkie, jednakże z uwagi na potrzebę realizacji dodatkowych celów kształcenia w ramach studiów I i II stopnia, uzupełniła je o dodatkowe efekty. Zatem literalnie przyjęto efekty wzorcowe dodając kilka innych, które w ocenie Zespołu Wizytującego stanowią istotne ich uzupełnienie, dla uzyskania określonych kwalifikacji absolwenta i kształtowania jego odpowiedniej sylwetki. Na ocenianym kierunku opracowano również efekty specjalnościowe i przedmiotowe. Te ostatnie znajdują się w programach autorskich – sylabusach. Korespondują one i istotnie uszczegóławiają efekty kierunkowe, szkoda jednak że nie posiadają własnego oznaczenia, jak również brak jest ich odniesienia (w sylabusach, w matrycach) do efektów kierunkowych. Po wtóre, istnieją sylabusy, w których efekty przedmiotowe są bardziej ogólne niż kierunkowe, czego skutkiem jest sytuacja polegająca na realizacji jednego efektu przedmiotowego przez dwa efekty kierunkowe (np. andragogika)

Odnosząc się do spełnienia pozostałych wymagań formalnych, stwierdzić należy, iż wypełniono warunek dostosowania programów kształcenia dla specjalności nauczycielskiej na studiach I i II stopnia do wymagań zawartych w Rozporządzeniu z dn. 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U z 2012 r., poz. 131). Uczelnia nie opracowała jednak matrycy pokrycia przyjętych efektów nauczycielskich dla tej specjalności.

2) Uczelnia przyjęła na kierunku pedagogika większą liczbę efektów kształcenia niż zestaw efektów wzorcowych, są one jednak opracowane w sposób zrozumiały i spójny w kontekście efektów obszarowych dla nauk społecznych i nauk humanistycznych. Efekty przyjęte przez Uczelnię poprawnie przypisano do wyodrębnionych przedmiotów/modułów kształcenia i uznać można, że są sprawdzalne.

3) Jednostka w różnych zakresach stosuje przejrzysty system oceny efektów kształcenia, dając perspektywę weryfikacji stopnia realizacji efektów kształcenia.

W Uczelni opracowane są suplementy dla wszystkich realizowanych specjalności. Pojawiają się zastrzeżenia do pewnych punktów suplementu. Chodzi o fakt nieuwzględnienia w nich ważnych, a wręcz koniecznych i wymaganych informacji, m.in.

na temat miejsc realizacji praktyk. W sposób niewystarczający doprecyzowany jest punkt o nabytych kwalifikacjach i uprawnieniach.

Proces weryfikacji efektów kształcenia przyjętych w Uczelni poprzez proces dyplomowania należy uznać tylko za częściowo właściwy.

4) Uczelnia czyni istotne kroki w kierunku monitorowania karier swoich absolwentów na rynku pracy oraz wykorzystania uzyskanych wyników w doskonaleniu jakości procesu kształcenia oraz doskonalenia efektów kształcenia, by dostosować je do otoczenia społeczno-gospodarczego. Procesem monitorowania zajmuje się prężnie funkcjonujące Akademickie Biuro Karier.

3. Program studiów umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

- 1) Realizowany program kształcenia umożliwia studentom osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta.***

Programy kształcenia realizowane na kierunku pedagogika, studia I i II stopnia w Wyższej Szkole Biznesu w Dąbrowie Górniczej posiadają profil ogólnoakademicki. Pedagogikę, Uczelnia ulokowała w obszarze nauk humanistycznych i społecznych. Tym samym efekty kierunkowe odniesiono do obszaru nauk społecznych i humanistycznych (patrz Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 2 listopada 2011 w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego (Dz.U. 2011 nr 253 poz. 1520).

Biorąc pod uwagę wcześniejszy program kształcenia (od roku ak. 2011/2012), który obowiązuje obecnie na roku 3 studiów stopnia I, wskazać należy, że jest on zgodny ze standardami kształcenia na kierunku pedagogika studia I stopnia (Rozporządzeniem z 12 lipca 2007 r. w sprawie standardów kształcenia...). Odnosząc się do możliwości osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia, a także zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta, uznać należy, że struktura programu, jak i zdefiniowanie celów i efektów kształcenia w przypadku programu realizowanego na obecnym III roku studiów I stopnia nie budzi zastrzeżeń. Program jest zgodny z obowiązującym (na czas ich uruchomienia - 2011/2012) stanem prawnym – rozporządzenie MNiSW z dn. 12 lipca 2007 r. w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia, a także trybu tworzenia i warunków jakie musi spełnić uczelnia, by prowadzić studia międzykierunkowe oraz makrokierunki (Dz. U. Nr 164, poz. 1166, z późn. zm.), a także rozporządzeniem MEN z 12 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli.

Zastrzeżeń nie budzi zaplanowany czas realizacji treści przedmiotowych/modułowych, jest on proporcjonalny do zaproponowanych treści. Podobnie, uwagi nie pojawiają się do czasu trwania całego toku studiów I stopnia na kierunku pedagogika, który został zaplanowany na 6 semestrów w wymiarze: 1695 na kierunku ze specjalnością Zintegrowana Edukacja Wczesnoszkolna i Wychowanie Przedszkolne); 1672 (Resocjalizacja) godzin zajęć dydaktycznych w trybie stacjonarnym, a także 1503 (Zintegrowana Edukacja Wczesnoszkolna i Wychowanie Przedszkolne); 1530 (Resocjalizacja) godzin zajęć dydaktycznych w trybie niestacjonarnym. Natomiast studia II stopnia na kierunku pedagogika, w ciągu 4 semestrów przewidują realizację 850 (Zintegrowana Edukacja Wczesnoszkolna i Wychowanie Przedszkolne); 824 (Resocjalizacja, Prewencja i interwencja w sytuacji kryzysowej) godzin zajęć dydaktycznych w trybie stacjonarnym.

Program kształcenia spełnia także określone przepisami (Rozporządzenie MNiSW z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia Dz. U. nr 243 poz. 1445) wskaźniki sumaryczne wyrażone liczbą ECTS. Np. liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich (min. 130 - I stopień; min. 80 - II stopień); liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z zakresu nauk podstawowych, do których odnoszą się efekty kształcenia dla określonego kierunku, poziomu i profilu kształcenia (min. 25 - I stopień; min. 16 - II stopień); liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć o charakterze praktycznym, w tym zajęć laboratoryjnych i projektowych (min. 70 - I stopień; min. 30 - II stopień). Uczelnia wypełnia natomiast inny warunek, wynikający z tegoż Rozporządzenia, a dotyczący minimalnej liczby punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach z wychowania fizycznego. W programach studiów znajduje się przedmiot „wychowanie fizyczne”, któremu na studiach stacjonarnych I stopnia przypisano 30 godzin i 1 pkt. ECTS, na studiach niestacjonarnych I stopnia, 15 godz. i 0,5 pkt ECTS. Natomiast na studiach II stopnia wychowanie fizyczne realizowane jest **tylko na studiach stacjonarnych** w wymiarze 8 godzin i 0,5 ECTS. Na wskazane punkty ECTS oprócz zajęć, składają się i inne elementy pracy studenta (np. uczestnictwo w zaliczeniu, przygotowanie do ćwiczeń).

Nie ma zastrzeżeń do sekwencji przedmiotów/modułów kształcenia przyjętej w planie studiów. Przedmioty specjalnościowe zostały tak zaplanowane w układzie semestralnym, by umożliwić studentowi wybór minimum 30% liczby pkt. ECTS w trakcie procesu kształcenia. Układ przedmiotów jest logiczny, zapewnia możliwość zrozumienia związków, zależności i

uwarunkowań wiedzy i umiejętności uzyskiwanych w kolejnych semestrach, jak również systematycznie kształtować kompetencje społeczne studentów.

W przypadku programów realizowanych na 1 i 2 roku studiów I stopnia oraz 1 i 2 roku II stopnia na kierunku pedagogika w WSB, należy stwierdzić, iż prawidłowo dobrano treści kształcenia, które wraz z odpowiednim czasem trwania kształcenia, oraz formami zajęć dydaktycznych i metodami kształcenia pozwalają studentowi na osiągnięcie efektów kształcenia określonych dla każdego przedmiotu/modułu określonego poziomu kwalifikacji. W przypadku specjalności nauczycielskiej na I i II stopniu: Zintegrowana Edukacja Wczesnoszkolna i Wychowanie Przedszkolne realizowane są postanowienia wynikające z Rozporządzenia z dn. 17.01.2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U. z 2012 r. poz. 131).

Zgodnie z §5.3. Rozporządzenia MNiSW z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445) „*Program studiów dla kierunku przyporządkowanego do więcej niż jednego obszaru kształcenia określa procentowy udział liczby punktów ECTS dla każdego z tych obszarów w łącznej liczbie punktów ECTS*”. **Trudno jednak niniejszy procentowy udział z obszaru nauk humanistycznych i społecznych, do których WSB przyporządkowała kierunek pedagogika, znaleźć w programie studiów.**

Przyjęte przez Jednostkę zasady dotyczące przypisywania punktów ECTS są zgodne z wymaganiami zawartymi m.in. w Rozporządzeniu MNiSW z dn. 14.09.2011 r. w sprawie warunków i trybu przenoszenia zajęć zaliczonych przez studenta (Dz. U. Nr 201, poz. 1187). System ECTS obowiązuje na obydwu formach i stopniach studiów, a punkty ECTS mają odzwierciedlenie w nakładzie pracy studenta potrzebnym do osiągnięcia założonych w programie studiów kierunku pedagogika efektów kształcenia, przy czym jednemu punktowi ECTS odpowiada 25-30 godzin pracy studenta. Jak wynika z analizy sylabusów i programów studiów **Uczelnia nie przypisuje punktów ECTS wszystkim przedmiotom, co budzi zastrzeżenia.** Otóż chodzi o przedmioty **bez wyceny punktowej ECTS** – „Szkolenie BHP”, „Szkolenie biblioteczne”. Należy ten fakt uznać **za pewną usterkę**, pomimo, że są one w niewielkiej liczbie godzin, bo po 2 godziny każdy. W dokumentacji Uczelni znajdują się sylabusy do niniejszych przedmiotów, w których wyszczególniono efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, tak więc przyjąć należy, że aby je osiągnąć, student musi wykonać określona pracę.

Odnosząc się do kwestii praktyk studenckich, to należy stwierdzić iż są one obligatoryjne dla wszystkich studentów pedagogiki bez względu na studiowaną specjalność i

formę studiów, tak na studiach I, jak i II stopnia. Praktyki studenckie realizowane są w postaci praktyk zawodowych i dyplomowych. Założenia i wytyczne dotyczące praktyk studenckich w WSB zostały określone w Regulaminie Praktyk Studenckich Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej (Dąbrowa Górnicza, dnia 27.03.2013 r.) oraz w ogólnym programie praktyk dla kierunku pedagogika. Szczegółowy opis praktyk realizowanych przez poszczególnych studentów znajduje się w wypełnianych przez nich dodatkowych dokumentach. W Regulaminie Praktyk Studenckich czytamy m.in.:

„§3. Cele praktyk

1. Celem praktyk zawodowych i praktyk dyplomowych jest:

- 1) wykształcenie umiejętności praktycznego zastosowania wiedzy teoretycznej zdobytej w czasie studiów, a także nabycie umiejętności nawiązywania kontaktów zawodowych i prowadzenia negocjacji;*
- 2) wyposażenie studenta w taki zasób doświadczeń praktycznych i pogłębienia wiedzy, które niezbędne są do sprawnego wykonywania zawodu;*
- 3) stworzenie warunków do zebrania materiałów i przeprowadzenia badań do pracy dyplomowej (licencjackiej, inżynierskiej lub magisterskiej) w zakładzie pracy, w którym student odbywa praktykę;*
- 4) możliwość uzyskania zatrudnienia w zakładzie pracy po ukończeniu studiów.*

2. Celem praktyk pedagogicznych jest w szczególności:

- 1) poznanie organizacji pracy różnych typów szkół, placówek edukacyjnych, rehabilitacyjnych, profilaktycznych, resocjalizacyjnych, a w szczególności tych, w których absolwenci mogą znaleźć zatrudnienie;*
- 2) nabycie umiejętności planowania, prowadzenia i dokumentowania zajęć dydaktycznych i wychowawczych;*
- 3) nabycie umiejętności prowadzenia obserwacji zajęć i jej dokumentowania;*
- 4) nabycie umiejętności analizy pracy nauczyciela bądź wychowawcy oraz uczniów i podopiecznych podczas wspólnego omawiania praktyk przez opiekunów praktyk i studentów;*
- 5) nabycie umiejętności analizowania własnej pracy i jej efektów oraz pracy uczniów lub wychowanków.”*

Student odbywa praktykę w zakładzie pracy, realizuje uzgodniony z zakładem szczegółowy program praktyki i dokumentuje go w dzienniczku praktyki, co potwierdzone jest podpisem przez zakładowego opiekuna praktyki. Po zakończeniu praktyki student jest oceniany przez opiekuna zakładowego na karcie ocen praktykanta; student poza tym samodzielnie przygotowuje też sprawozdanie z praktyki (zgodnie ze wzorcem) i z całym zestawem

dokumentów zgłasza się do Pełnomocnika ds. Praktyk Studenckich w celu uzyskania zaliczenia. W przypadku praktyki dyplomowej zaliczenie praktyki przez Pełnomocnika ds. Praktyk Studenckich poprzedzone jest rekomendacją promotora. Opiekę nad całym procesem odbywania praktyk sprawuje Pełnomocnik ds. Praktyk Studenckich. Jako opiekun praktyki i przedstawiciel Uczelni jest przełożonym studentów odbywających praktykę, odpowiada za realizację praktyki zgodnie z jej celem i programem oraz jest upoważniony do rozstrzygania wspólnie z przedstawicielem zakładu pracy spraw związanych z przebiegiem praktyki, sprawuje nadzór nad jej przebiegiem. Warto wskazać, iż „*Zaliczenie praktyki jest niezbędnym warunkiem zaliczenia danego semestru studiów.*” (§10. 1. Regulaminu Praktyk Studenckich). Wymiar praktyk realizowanych na kierunku pedagogika jest zależny od rodzaju specjalności studiów: Zintegrowana edukacja wczesnoszkolna i wychowanie przedszkolne (I stopień) - praktyka asystencka – 45 godz.; praktyka pedagogiczna 1 – 80 godz.; praktyka pedagogiczna 2 – 80 godz. Natomiast na II stopniu praktyki realizowane są w wymiarze 40 godzin (praktyka pedagogiczna 1 – 20 godz., praktyka pedagogiczna 2 – 20 godz.). Resocjalizacja (I stopień) praktyka pedagogiczna 1 – 120 godz., praktyka pedagogiczna 2 – 120 godz. Natomiast na II stopniu praktyki na tej specjalności realizowane są w wymiarze 40 godzin (praktyka pedagogiczna 1 – 20 godz., praktyka pedagogiczna 2 – 20 godz.), identycznie jak na specjalności Prewencja i interwencja w sytuacji kryzysowej.

Procedura procesu odbywania dzieli się na 4 fazy:

- 1) **Faza wstępna** - student pobiera ze strony internetowej program praktyki studenckiej a z nim odpowiednie wzory dokumentów związane z praktykami: formularz zgłoszeniowy praktyki, porozumienie w sprawie praktyki, dzienniczek praktyki, sprawozdanie lub kartę samooceny z praktyki oraz kartę ocen praktykanta;
- 2) **Faza poszukiwań** - student aktywnie poszukuje miejsca na zrealizowanie praktyki lub też korzysta z pomocy Uczelni. Po znalezieniu placówki zgłasza się z wypełnionym formularzem zgłoszeniowym i porozumieniem do Pełnomocnika ds. Praktyk Studenckich w celu skonsultowania swojego wyboru pod względem zgodności z profilem studiów i uzyskania zgody na zrealizowanie praktyki w wybranym miejscu. Po uzyskaniu potwierdzenia student dostarcza porozumienie do placówki w celu podpisania go przez jej dyrekcję (porozumienie to dokument, który jest zarówno skierowaniem na praktykę jak i umową między uczelnią i zakładem pracy przyjmującym studenta na praktykę);
- 3) **Faza realizowania** - student odbywa praktykę w placówce, realizuje uzgodniony z jej dyrekcją i zakładowym opiekunem praktyki szczegółowy program praktyki i

dokumentuje go w dzienniczku praktyki. W trakcie praktyki w wybranych losowo placówkach przeprowadza się hospitacje praktyk realizowanych przez studentów przez Pełnomocnika ds. Praktyk Studenckich lub innych pracowników Katedry Pedagogiki.

- 4) **Faza zaliczenia** – po zrealizowaniu praktyki student jest oceniany przez zakładowego opiekuna praktyki (karta ocen praktykanta) oraz dokonuje samooceny (karta samooceny). W oparciu o uzyskane oceny, kartę samooceny i rozmowę ze studentem praktyka zostaje zaliczona przez Pełnomocnika ds. Praktyk Studenckich (wpis do elektronicznego protokołu). W przypadku braków formalnych lub merytorycznych w realizacji praktyki Pełnomocnik ds. Praktyk Studenckich informuje o tym studenta i wpisuje odpowiedni komentarz do dokumentacji praktyk obligując studenta do uzupełnienia poprawy dokumentacji lub powtórnego zrealizowania praktyki.

Obowiązkowe miejsca praktyk dla studentów kierunku pedagogika są ustalone zgodnie z wybraną specjalnością:

- 1) *zintegrowana edukacja wczesnoszkolna i wychowanie przedszkolne*: klasy 1-3 w szkole podstawowej oraz przedszkole;
- 2) *resocjalizacja*: młodzieżowe ośrodki socjoterapii, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, policyjne izby dziecka, schroniska dla nieletnich, pogotowia opiekuńcze, areszty śledcze, sądy (kuratorzy sądowi), zakłady karne, zakłady poprawcze, areszty śledcze, placówki opiekuńczo – wychowawcze typu interwencyjnego, świetlice terapeutyczne i socjoterapeutyczne, ośrodki dla osób uzależnionych, ośrodki dla osób dotkniętych przemocą, ośrodki dla osób opuszczających zakłady karne;
- 3) *prewencja i interwencja w sytuacji kryzysowej*: instytucje organów ścigania i resortu wymiaru sprawiedliwości (zakłady karne, areszty śledcze, policja), sądy (w zespole kuratorskim), ośrodki interwencji kryzysowej, straż miejska oraz organizacje pozarządowe mające w swoich celach statutowych przeciwdziałanie patologiom społecznym (fundacje i stowarzyszenia).

Uczelnia ma podpisane porozumienia dotyczące realizacji praktyk studentów. W ramach zintegrowanej edukacji wczesnoszkolnej i wychowania przedszkolnego jest podpisanych 20 umów. Są to umowy z następującymi placówkami: Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Dla Dzieci Słabo Widzących i Niewidomych w Dąbrowie Górniczej, ul. Wybickiego 1, 41-300 Dąbrowa Górnicza (2005, Przedszkole dla Dzieci Słabo Widzących i

Niewidomych, Szkoła Podstawowa nr 7 dla Dzieci Słabo Widzących i Niewidomych, Niepubliczne Przedszkole ArcelorMittal Poland „Równe Przedszkolaki”, ul. Kasprzaka 74 a, 41-303 Dąbrowa Górnicza (2011), Niepubliczny Żłobek i Przedszkole, ul. Cieplaka 1, 41-300 Dąbrowa Górnicza (2013-08-13), Przedszkole nr 1 w Dąbrowie Górniczej, ul. 1 Maja 6, 41-300 Dąbrowa Górnicza (2005), Przedszkole nr 32, ul. al. Piłsudskiego 28, 41-303 Dąbrowa Górnicza (2006), Przedszkole Publiczne nr 9, ul. 35-lecia 8, 41-250 Czeladź (2011), Przedszkole Publiczne nr 10, ul. Żeromskiego 19, 41-250 Czeladź (2011), Przedszkole Publiczne nr 11, ul. Kombatantów 2, 41-250 Czeladź (2011), Przedszkole Publiczne nr 5, ul. Krótka 1, 41-250 Czeladź (2011), Przedszkole Publiczne nr 4, ul. Miasta Auby 14, 41-250 Czeladź (2011), Przedszkole Miejskie nr 53, ul. Kornela Makuszyńskiego 4B, 41-218 Sosnowiec (2011), Zespół Szkół Specjalnych Nr 6 ul. Konopnickiej 36, 41-300 Dąbrowa Górnicza (2005), Szkoła Podstawowa nr 9, Zespół Szkół Specjalnych Nr 5, ul. Mireckiego 28, 41-300 Dąbrowa Górnicza (2005), Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 1 z oddziałami przedszkola specjalnego, Dział Wczesnego Wspomagania Rozwoju Dziecka, Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 12, ul. Jasieńskiego 2a, 41-215 Sosnowiec (2010), Miejski Zespół Szkół nr 1, ul. Wolności 51, 42-500 Będzin (2010), Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 6 z Oddziałami Specjalnymi, ul. Starzyńskiego 41, 41-215 Sosnowiec (2010), Szkoła Podstawowa nr 33 im. Adama Mickiewicza z Oddziałami Specjalnymi, Zespół Szkół nr 4 im. Królowej Jadwigi, ul. Łęknice 35, 41-303 Dąbrowa Górnicza (2010), Szkoła Podstawowa nr 34, Szkoła Podstawowa nr 10 im. Kornela Makuszyńskiego, ul. Górników Redenu 4, 41-300 Dąbrowa Górnicza (2010), Szkoła Podstawowa nr 8, ul. Krasieńskiego 34, 41-300 Dąbrowa Górnicza (2010).

Dla studentów pedagogiki ze specjalnością resocjalizacja podpisano 6 umów: Komenda Miejska Policji w Dąbrowie Górniczej, ul. Piłsudskiego 11, Dąbrowa Górnicza (2006) Komenda Miejska Policji w Chorzowie, ul. Legnicka 1, 41-506 Chorzów (2012), Komenda Miejska Policji w Rudzie Śląskiej, ul. Gen. Hallera 9, 41-709 Ruda Śląska (2012), Okręgowa Inspektorat Służby Więziennej w Katowicach, ul. Mikołowska 10a, Katowice (2012) Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych, ul. J. Lompy 7, 43-300 Bielsko-Biała (2013), Środowiskowe Centrum Pomocy, ul. Legionów 9, 43-300 Bielsko-Biała (2013).

W ramach prewencji i interwencji w sytuacjach kryzysowych podpisano 7 umów: EUROPEAN ASSOCIATION for SECURITY, Al. Jana Pawła II 78, 31-571 Kraków (2014), Komenda Miejska Policji w Dąbrowie Górniczej, ul. Piłsudskiego 11, Dąbrowa Górnicza (2006), Komenda Miejska Policji w Chorzowie, ul. Legnicka 1, 41-506 Chorzów (2012), Komenda Miejska Policji w Rudzie Śląskiej, ul. Gen. Hallera 9, 41-709 Ruda Śląska (2012),

Okręgowa Inspektorat Służby Więziennej w Katowicach, ul. Mikołowska 10a, Katowice (2012), [Areszt Śledczy Bielsko - Biała](#), Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych, ul. J. Lompy 7, 43-300 Bielsko-Biała (2013), Środowiskowe Centrum Pomocy, ul. Legionów 9, 43-300 Bielsko-Biała (2013). W obszarze tej specjalizacji podpisano też 22 umowy z urzędami z wydziałami zarządzania kryzysowego: Starostwo Powiatowe w Cieszynie, ul. Bobrecka 29, 43-400 Cieszyn (2009), Starostwo Powiatowe w Żywcu, ul. Krasieńskiego 13, 34-300 Żywiec (2012), Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, ul. Ligonia 46, Katowice (2004), Urząd Miejski w Dąbrowie Górniczej, Ul. Kościuszki 25, 41-300 Dąbrowa Górnicza (2002, 2012), Urząd Gminy Dębowiec, ul. Katowicka 6, 43-426 Dębowiec (2009), Urząd Gminy Hażlach, ul. Główna 57, 43-419 Hażlach (2009), Urząd Gminy Brenna, ul. Wyzwolenie 77, 43-438 Brenna (2009), Urząd Gminy Goleszów, ul. 1 Maja 5, 43-440 Goleszów (2009), Urząd Gminy Istebna, 43-470 Istebna 1000 (2009), Urząd Miejski Wisła, Pl. B. Hoffa 3, 43-460 Wisła (2009), Urząd Miejski w Strumieniu, Rynek 4, 43-246 Strumień (2009), Urząd Miasta Ustroń, ul. Rynek 1, 43-450 Ustroń (2009), Urząd Miejski w Skoczowie, ul. Rynek 1, 43-430 Skoczów (2009), Urząd Miasta i Gminy Olkusz, ul. Rynek 1, 32-300 Olkusz (2010), Gmina Czeladź, ul. Katowicka 45, 41-250 Czeladź (2009, 2012), Urząd Miasta w Żywcu, ul. Rynek 2a, 34-300 Żywiec (2012), Urząd Gminy Węgierska Górka, ul. Zielona 43, 34-350 Węgierska Górka (2012), Urząd Gminy w Rajczy, ul. Górską 1, 34-370 Rajcza (2012), Urząd Gminy w Lipowej, 34-324 Lipowa 708 (2012), Urząd Miasta Sławków, ul. Rynek 1, 41-260 Sławków (2012), Urząd Gminy w Łodygowicach, ul. Piłsudskiego 75, 34-325 Łodygowice (2012), Gmina Ogrodzieniec, Plac Wolności 25, 42-440 Ogrodzieniec (2012).

Odnosząc się kwestii organizacji procesu kształcenia realizowanego na kierunku pedagogika o profilu ogólnoakademickim w Wyższej Szkole Biznesu w Dąbrowie Górniczej, to należy wyraźnie podkreślić, iż daje możliwości osiągnięcia przez studenta zakładanych celów i efektów kształcenia. Kształcenie na kierunku pedagogika w wizytowanej Uczelni realizowane jest na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych. Rok akademicki trwa od 1 października do 30 września i podzielony jest na dwa semestry. Po zakończeniu każdego semestru odbywa się sesja zaliczeniowo - egzaminacyjna oraz poprawkowa, podczas których student zdobywa zaliczenia. Zajęcia na studiach stacjonarnych standardowo realizowane są od **środy do piątku**, na studiach niestacjonarnych w **soboty i niedziele** oraz w wyznaczone w kalendarzu roku akademickiego piątki (od godz. 16.30 do godz. 20.10).

Jednostka podejmuje także istotne działania celem umożliwienia indywidualizacji procesu kształcenia studentom kierunku pedagogika. Niniejsza indywidualizacja kształcenia

w wizytowanej Uczelni jest wielowymiarowa i wyraża się poprzez umożliwienie studentom dostosowania warunków studiowania zarówno w wymiarze dydaktycznym, jak i organizacyjnym, do ich indywidualnych potrzeb. Do form indywidualizacji kształcenia realizowanych w Uczelni należą: indywidualna organizacja studiów, dostosowanie organizacji studiów do potrzeb osób niepełnosprawnych, obieralność przedmiotów tzw. dodatkowe przedmioty do wyboru, indywidualny plan studiów i program kształcenia. Zatem IOS polega na realizowaniu obowiązującego programu kształcenia i ustaleniu indywidualnych terminów realizowania obowiązków dydaktycznych wynikających z planu studiów. Może być też zastosowana w odniesieniu do studentów niepełnosprawnych, szczególnie wyróżniających się osiągnięciami naukowymi, studiującymi na dwóch kierunkach, objętych programem wymiany międzynarodowej lub w innych przypadkach wynikających ze specyficznej sytuacji rodzinnej lub zawodowej studenta. Natomiast Indywidualny Plan Studiów i Program Kształcenia adresowany jest do studentów wyróżniających się wynikami w nauce i ma na celu wzbogacenie zakresu wiedzy nabywanej przez studenta w ramach studiowanego kierunku lub specjalności. O IPSiPK mogą ubiegać się studenci wyróżniający się dobrymi wynikami w nauce (średnia wszystkich ocen na poziomie minimum 4.0), którzy ukończyli pierwszy rok studiów i uzyskali pełną liczbę punktów ECTS przewidzianą programem studiów. WSB w Dąbrowie Górniczej mocno wspiera i realizuje szereg działań skierowanych w stronę osób niepełnosprawnych umożliwiając im korzystanie z pełnej oferty edukacyjnej, a także z zasobów Uczelni. W WSB w Dąbrowie Górniczej studiuje obecnie 144 osób niepełnosprawnych z różnym typem oraz stopniem niepełnosprawności. W strukturach Uczelni funkcjonuje Centrum ds. Osób Niepełnosprawnych, które koordynuje wszelkie sprawy związane ze studentami z niepełnosprawnością. Warto zauważyć, iż w WSB dla potrzeb studentów niesłyszących zatrudniono tłumaczy języka migowego, którzy towarzyszą studentom zarówno podczas zajęć dydaktycznych, a także pomagają załatwiać sprawy formalne związane z tokiem studiów. Zatem działaniami jakie podejmuje i realizuje WSB na rzecz osób niepełnosprawnych są m.in.: dostosowanie infrastruktury Uczelni do potrzeb osób niepełnosprawnych; zakup specjalistycznego oprogramowania oraz sprzętu ułatwiającego edukację osobom niepełnosprawnym; programy stypendialne; dostosowanie programów nauczania do potrzeb rynkowych; wdrożenie Zintegrowanego Systemu Informatycznego; współpraca ze Stowarzyszeniem na Rzecz Osób Niepełnosprawnych oraz Osób Wymagających Wsparcia w Aktywizacji Społecznej i Zawodowej „DZWONEK”; współpraca z instytucjami wsparcia osób niepełnosprawnych (m.in. PFRON). Należy podkreślić starania Uczelni, w ramach których z m.in. funduszy unijnych został zakupiony kompletny system

nadawczy i odbiorczy dla osób niedosłyszących, którego zadaniem jest wzmacnianie transmisji dźwięku. Uczelnia z myślą o studentach niepełnosprawnych z wadą wzroku zakupiła specjalistyczne oprogramowanie oraz sprzęt umożliwiające edukację osobom z tym rodzajem niepełnosprawności. Zakupienie specjalistycznego oprogramowania oraz sprzętu umożliwiło, a także ułatwiło korzystanie z biblioteki i czytelnicy przez studentów niedowidzących. Wśród zakupionego oprogramowania oraz sprzętu znajduje się m. in.: Program LUPA, aplikacja powiększająca tekst widoczny na ekranie monitora; Syntezator mowy IVONA - aplikacja służąca do „czytania” stron internetowych i dokumentów; Programy przekształcające pliki tekstowe w pliki formatu MP3, Daisy umożliwiające wydruki brajlowskie: Dolphin Converter - oprogramowanie służące do przekształcania plików tekstowych w mp3, Dolphin Publisher - profesjonalne oprogramowanie służące do tworzenia książek w formacie DAISY, Dolphin Reader - profesjonalne oprogramowanie odczytujące dokumenty tekstowe lub książki w formacie DAISY; Multilektor SARA - urządzenie skanujące tekst pisany i przekształcające je automatycznie w mowę. W ramach innych inicjatyw ze strony WSB ukierunkowanych na rzecz osób niepełnosprawnych, których celem jest zapewnienia im jak najszerszego zakresu dostępu do nauki, zakupiono dodatkowe specjalistyczne urządzenia tj.: specjalistyczne mobilne stanowiska laboratoryjne, specjalne myszy komputerowe ułatwiające studiowanie osobom z dysfunkcją rąk, notebooki wyposażone w syntezator mowy, program udźwiękowiający NVDA wraz z wykazem skrótów klawiszowych do NVDA w brajlu, program Lunar Plus pozwalający na znaczne powiększanie obrazu oraz aplikację Expressivo, która umożliwia przekształcanie tekstu na mowę o naturalnym, ludzkim brzmieniu, notatniki brajlowskie, klawiatury z dużymi klawiszami, czy też drukarki brajlowskie.

Uczelnia **nie uczestniczy w programie MOST, czyli wymianie międzyuczelnianej studentów w ramach polskich uczelni**, ale istnieją szerokie możliwości udziału studentów w wymianie międzynarodowej, w tym w ramach programu ERASMUS.

2) Zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne tworzą spójną całość.

Zespół Oceniający nie wnosi zastrzeżeń do spójności form i metod dydaktycznych w powiązaniu z treściami kształcenia. Odpowiednio przypisano formy zajęć przedmiotom/modułom kształcenia, zakładając formy aktywne w przypadku kształtowania w

większym stopniu umiejętności m.in. w przedmiotach/modułach specjalnościowych. W przypadku pozostałych bloków przedmiotowych włączane są formy aktywne w postaci ćwiczeń, które nastawione są na samodzielną pracę studenta, studiowanie literatury oraz konfrontowanie wiedzy i umiejętności podczas realizowanych w zajęć.

Metody dydaktyczne stosowane przez nauczycieli w Wyższej Szkole Biznesu w Dąbrowie Górniczej są zróżnicowane ze względu na rodzaj i charakter zajęć. Łącznie w sylabusach wymieniono kilkanaście metod nauczania, począwszy od tradycyjnego wykładu podającego, wykładu problemowego, czy wykładu konwersatoryjnego, po dyskusję, pogadankę, prezentację multimedialną, elementy warsztatów, pracę z tekstem, czy też pracę indywidualną i grupową oraz inne. Dobór metod do typu zajęć nie budzi zastrzeżeń. Należy także przyjąć, że wskazane w sylabusach treści przedmiotowe są właściwie dobrane do przyjętych efektów kształcenia oraz metod i form dydaktycznych, które służą ich realizacji.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego⁴ w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Realizowany na kierunku pedagogika – studia I i II stopnia program kształcenia umożliwia studentom osiągnięcie założonych celów i efektów kształcenia tak w kontekście programu zgodnego z KRK, jak i standardami nauczania dla kierunku pedagogika. Osiąganiu efektów sprzyja właściwe zaplanowana liczna godzin realizowanych w kontakcie z nauczycielem akademickim jak też liczba przyjętych dla cyklu kształcenia punktów ECTS. Program umożliwia nabycie kwalifikacji określonych w sylwetkach absolwenta opracowanych dla każdej specjalności. Uczelnia stworzyła warunki do realizacji efektów kształcenia w systemie IOS i IPiPK, jak również przez studentów niepełnosprawnych. Jednostka w sposób prawidłowy realizuje praktyki zawodowe, jak również stwarza studentom warunki do uczestnictwa w wymianie międzynarodowej.

Należy jednak zauważyć, iż niektóre przedmioty znajdujące się w programie studiów I stopnia pedagogiki nie posiadają punktów ECTS, co również należy uznać za pewną usterkę – „Szkolenie BHP”, „Szkolenie biblioteczne”.

Zajęcia z wychowania fizycznego na II stopniu realizowane są tylko na studiach stacjonarnych.

Odnosząc się kwestii organizacji procesu kształcenia realizowanego na kierunku pedagogika o profilu ogólnoakademickim w WSB, to należy wyraźnie podkreślić, iż pozwala ona i daje możliwości osiągnięcia przez studenta zakładanych celów i efektów kształcenia. Jednostka podejmuje także istotne działania celem umożliwienia indywidualizacji procesu kształcenia studentom kierunku pedagogika oraz mocno wspiera i realizuje szereg działań skierowanych w stronę osób niepełnosprawnych umożliwiając im korzystanie z pełnej oferty edukacyjnej.

2) Brak zastrzeżeń na poziomie spójności form i metod dydaktycznych w powiązaniu z treściami kształcenia. Odpowiednio przypisano formy zajęć przedmiotom/modułom kształcenia zakładając formy aktywne w przypadku kształtowania w większym stopniu

umiejętności m.in. na przedmiotach/modułach specjalnościowych. W przypadku pozostałych bloków przedmiotowych włączane są formy aktywne w postaci ćwiczeń, które nastawione są na samodzielną pracę studenta, studiowanie literatury oraz konfrontowanie wiedzy i umiejętności podczas realizowanych zajęć. Metody dydaktyczne stosowane przez nauczycieli akademickich są zróżnicowane ze względu na rodzaj i charakter zajęć.

4.Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zagwarantowania realizacji celów edukacyjnych programu studiów.

- 1) Liczba pracowników naukowo-dydaktycznych i struktura ich kwalifikacji umożliwiają osiągnięcie założonych celów kształcenia i efektów realizacji danego programu.

Zajęcia ze studentami na kierunku pedagogika, studia I i II stopnia prowadzi **125 nauczycieli akademickich**, w tym **6 profesorów zwyczajnych** (3-nauki społeczne, pedagogika; 1 nauki społeczne, socjologia, 1 nauki społeczne, **nauki o bezpieczeństwie**, 1 nauki humanistyczne, literaturoznawstwo), **12 doktorów habilitowanych** (7 nauki społeczne, pedagogika; 1 nauki społeczne socjologia; 1 nauki społeczne, **nauki o bezpieczeństwie**; 1 nauki społeczne, **nauki o polityce**; 1 nauki prawne, prawo; 1 **nauki muzyczne, kompozycja i teoria muzyki**); **42 doktorów** (15 nauki społeczne, pedagogika; 6 nauki społeczne, psychologia; 5 nauki społeczne, socjologia; 1 nauki społeczne, **nauki o bezpieczeństwie**; 4 nauki prawne, prawo; 1 nauki ekonomiczne, nauki o zarządzaniu; 1 nauki humanistyczne, językoznawstwo, 3 nauki humanistyczne, filozofia; 1 nauki o kulturze fizycznej, 1 nauki techniczne, informatyka i inżynieria materiałowa; 1 **nauki techniczne, mechanika**; 1 **nauki techniczne, inżynieria produkcji**; 1 nauki matematyczne, matematyka; 1 nauki biologiczne, biologia) i **65 magistrów** (21 pedagogika, 11 psychologia, 1 socjologia, 1 **nauki o bezpieczeństwie**, 2 praw, 1 nauki o zarządzaniu, 20 językoznawstwo (języki obce), 1 filozofia, 2 bibliologia i informatologia, 2 nauki o kulturze fizycznej, 2 **wokalistyka**, 1 informatyka).

Liczba pracowników naukowo – dydaktycznych oraz struktura ich kwalifikacji umożliwiają osiągnięcie założonych celów i efektów kształcenia na kierunku pedagogika, studia I i II stopnia. Należy zaznaczyć, że wskazane wyżej dziedziny i dyscypliny naukowe, takie jak: nauki o bezpieczeństwie, kompozycja i teoria muzyki, wokalistyka, inżynieria produkcji czy mechanika nie znajdują uzasadnienia w efektach kształcenia przyjętych dla kierunku pedagogika. Takie dyscypliny reprezentuje 10 nauczycieli akademickich, co wskazuje, że pozostałych 115 reprezentuje dziedziny i dyscypliny naukowe właściwe dla kształcenia na kierunku pedagogika.

- 2) ***Dorobek naukowy i kwalifikacje dydaktyczne kadry, zwłaszcza tworzącej minimum kadrowe, są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia; na kierunkach o profilu praktycznym w procesie kształcenia uczestniczą nauczyciele z doświadczeniem praktycznym, związanym z danym kierunkiem studiów.***

Po dokonanej analizie pod względem formalnym akt osób, które zgłoszono w skład minimum kadrowego na kierunku *pedagogika*, należy uznać, iż zostały spełnione warunki określone w § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5

października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445, z późn. zm.) – *minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia na określonym kierunku studiów stanowi co najmniej trzech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora, § 15 ust. 1 – minimum kadrowe dla studiów drugiego stopnia na określonym kierunku studiów stanowi co najmniej sześciu samodzielnych nauczycieli akademickich oraz co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora., § 13 ust. 1* powyższego rozporządzenia (do minimum kadrowego studiów pierwszego stopnia wliczani są nauczyciele akademicy zatrudnieni w uczelni na podstawie mianowania albo umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku semestru studiów) *a także § 13 ust. 2* (do minimum kadrowego studiów drugiego stopnia wliczani są nauczyciele akademicy zatrudnieni w uczelni na podstawie mianowania albo umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku semestru studiów dla których uczelnia ta stanowi podstawowe miejsce pracy) *oraz § 13 ust. 3* (nauczyciel akademicki może być wliczony do minimum kadrowego w danym roku akademickim, jeżeli osobiście prowadzi na danym kierunku studiów zajęcia dydaktyczne w wymiarze co najmniej 30 godzin zajęć dydaktycznych, w przypadku samodzielnych nauczycieli akademickich i co najmniej 60 godzin zajęć dydaktycznych w przypadku nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora lub tytuł zawodowy magistra).

Podczas weryfikacji teczek osobowych, a w szczególności oświadczeń o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego, stwierdzono, iż wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki określone w **art. 112a** ustawy z dn. 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.). Kwalifikacje naukowe nauczycieli akademickich potwierdzają odpowiednie dokumenty zawarte w ich teczkach osobowych. Deklarowane doświadczenie zawodowe nauczycieli akademickich znajduje odzwierciedlenie w dokumentacji – świadectwach pracy.

Do minimum kadrowego na kierunku pedagogika studia I stopnia Wydział wskazał 11 samodzielnych pracowników nauki i 4 doktorów. Do minimum kadrowego **nie może być zaliczonych 2 samodzielnych** pracowników nauki , ponieważ reprezentują oni dyscypliny naukowe , które nie mają związku z dyscypliną do której odniesione zostały efekty kształcenia na kierunku pedagogika.

O specjalizacji naukowej **pierwszego z samodzielnych pracowników nauki** świadczą jego prace awansowe (dr: *Tożsamość islamska i edukacja. Studium teoretyczno – empiryczne na przykładzie mniejszości jemeńskiej w Polsce*; hab.: *Bezpieczeństwo i ochrona w cywilnej komunikacji lotniczej na przykładzie Polski, Stanów Zjednoczonych i Izraela. Studium politologiczno – prawne*) dorobek naukowy (np. *Dżihad jako postawa w świetle heurystycznego modelu funkcjonowania człowieka i jej wpływ na zachowania terrorystyczne*) oraz zainteresowania naukowe (obecnie realizowany projekt badawczy: *Kształcenie zawodowe kadr w ochronie lotnictwa cywilnego w Polsce po nowelizacji ustawy Prawo lotnicze. Konteksty socjopedagogiczne, formalno – prawne i funkcjonalno – organizacyjne*).

Drugi z samodzielnych pracowników nauki to doktor i doktor habilitowany nauk wojskowych (praca dr: *Odtwarzanie systemu dowodzenia związku taktycznego* ; praca hab.: *System dowodzenia związku taktycznego. Stan obecny i perspektywy rozwoju.*) W ostatnim pięcioleciu posiada dorobek naukowy składający się z 2 artykułów dotyczących edukacji bezpieczeństwa i z 2 artykułów złożonych do druku (nie oceniane).

Spośród 9 zaliczonych do minimum kadrowego samodzielnych pracowników nauki 8 posiada dorobek naukowy w obszarze nauk społecznych, 1 natomiast w obszarze nauk społecznych i humanistycznych.

4 zgłoszonych do minimum kadrowego studiów I stopnia doktorów, posiada dorobek naukowy w obszarze nauk społecznych.

Do minimum kadrowego na kierunku pedagogika, studia I stopnia o profilu ogólnoakademickim można zaliczyć 9 samodzielnych pracowników nauki i 4 doktorów, co upoważnia do stwierdzenia, że zostały spełnione warunki prawa dotyczące minimum kadrowego określone w rozporządzeniu MNiSW z dnia 5 października 2011r, w sprawie warunków prowadzenia kształcenia na określonym kierunku i poziomie studiów.

Do minimum kadrowego studiów II stopnia zgłoszonych zostało 10 samodzielnych pracowników nauki i 4 doktorów (tych samych, którzy zostali zgłoszeni na studia I stopnia).

Z 10 samodzielnych pracowników nauki do minimum kadrowego studiów II stopnia nie można zaliczyć 2 samodzielnych pracowników nauki, których dorobek został opisany powyżej.

Jak wskazano wyżej, spośród 8 zaliczonych do minimum kadrowego samodzielnych pracowników nauki, 7 posiada dorobek w obszarze nauk społecznych, 1 w obszarze nauk społecznych i humanistycznych.

4 doktorów wskazanych do minimum kadrowego studiów II stopnia posiada dorobek w obszarze nauk społecznych.

Do minimum kadrowego na kierunku pedagogika, studia II stopnia o profilu ogólnoakademickim zaliczyć można 8 samodzielnych pracowników nauki i 4 doktorów, co pozwala stwierdzić że określone prawem warunki dotyczące minimum kadrowego zostały spełnione.

Stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe do liczby studentów kierunku **spełnia** wymagania § 17 ust. 1 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445) i wynosi na studiach I stopnia 1: 20, na studiach II stopnia 1: 23.

Nie wszystkie zajęcia prowadzone na kierunku posiadają obsadę gwarantującą właściwą realizację efektów kształcenia. Obrazuje to poniższa tabela:

stopień/ tytuł	Dziedzina/dyscyplina dyplomowania	Specjalizacja naukowa zgodnie z dorobkiem lub formy dokształcające (st.podypl.,)	Prowadzone przedmioty niezgodnie z kwalifikacjami
prof. dr hab.	nauki humanistyczne w zakresie dydaktyki ogólnej	publikacje z zakresu dydaktyki, pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej zagrożenia edukacji	Historia wychowania i myśli pedagogicznej
dr hab.	nauki społeczne w zakresie pedagogiki (Zaświadczenie o	pedagogika społeczna, pedagogika resocjalizacyjna	Historia wychowania i myśli pedagogicznej

	równoważności tytułów)		
dr hab.	nauki społeczne w zakresie nauk o polityce	bezpieczeństwo, ochrona cywilna, mniejszości jemejskie	Seminarium !
dr hab.	nauki wojskowe	minimalny dorobek (2 artykuły) z zakresu edukacji bezpieczeństwa	Seminarium !
dr	nauki humanistyczne mgr edukacja wczesnoszkolna mgr wychowanie plastyczne	pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna	Arteterapia
prof. dr hab.	n.humanistyczne, literaturoznawstwo	literaturoznawstwo, kulturoznawstwo, retoryka i krytyka, dziennikarstwo, komunikacja społeczna	Pedagogika medialna
dr	n.społeczne w zakresie pedagogiki	pedagogika opiekuńcza, wychowanie przedszkolne , komunikacja medialna	Socjologia wychowania
dr	n. społeczne, pedagogika	patologie społeczne, resocjalizacja	Psychologia niedostosowania społecznego
dr	biologia	biologia	Podstawy edukacji przyrodniczej w klasach początkowych i w przedszkolu Metodyka edukacji przyrodniczej w klasach I – III i w przedszkolu Podstawy i metodyka edukacji środowiskowej w klasach początkowych
dr	n.społeczne w zakresie pedagogiki	St.podyplomowe: 1.Logopedia 2.Oligofrenopedagogika; 3.Organizacja i zarządzanie oświatą Kurs terapia behawioralna dzieci z autyzmem	Terapia pedagogiczna z elementami psychoterapii i socjoterapii
dr	matematyka		Podstawy edukacji matematycznej w klasach początkowych i w przedszkolu Metodyka edukacji matematycznej w klasach początkowych
mgr	pedagogika	pedagogika społeczna	Symulacja psychoruchowa w rozwoju małego dziecka Metody wczesnego wspomagania rozwoju dziecka Metody psycho i socjoterapii Wspomaganie rozwoju dziecka ze specjalnymi potrzebami
mgr	sztuki muzyczne – wokalistyka	dyrygentura	Podstawy i metodyka edukacji muzycznej w klasach początkowych

			Metodyka zajęć muzyczno – ruchowych w przedszkolu
mgr	pedagogika		Diagnoza i terapia w resocjalizacji Rehabilitacja społeczna Programy profilaktyczne w resocjalizacji
mgr	kultura fizyczna		higiena i bezpieczeństwo dziecka w wieku przedszkolnym
mgr	kultura fizyczna	wychowanie fizyczne	Metodyka wychowania fizycznego i edukacji zdrowotnej w klasach I – III
mgr	zarządzanie i marketing	uprawnienia trenerskie	wychowanie fizyczne
mgr	pedagogika	pedagogika socjalna i opiekuńcza (brak potwierdzenia)	Doradztwo zawodowe dla osób wykluczonych społecznie

Tabela wskazuje na liczne nieprawidłowości, wśród których zwrócić należy uwagę na kilka kwestii: pierwsza dotyczy prowadzenia seminariów pedagogicznych przez osoby nigdy nie uprawiające pedagogiki a tym samym metodologii badań pedagogicznych. Druga kwestia dotyczy realizowania przedmiotów z zakresu innych dyscyplin naukowych niż te, w których nauczyciele posiadają kwalifikacje (pedagog uczy socjologii, psychologii, literaturoznawca – pedagogiki).Trzecia kwestia , którą uznać należy za duży błąd, odnosi się do powierzania zajęć z metodyk szczegółowych w zakresie edukacji wczesnoszkolnej i przedszkolnej , nauczycielom, którzy nigdy nie studiowali takiej specjalności i nie mogą posiadać kwalifikacji w tym zakresie. Biologia nie ma przecież nic wspólnego z metodyką edukacji przyrodniczej w klasach I – III. Chodzi tu nie tyle o znajomość treści z zakresu biologii, ile o zasady i metody przekazywania ich dzieciom w wieku 7-9 lat. Powierzanie kształcenia przyszłych nauczycieli osobom nie posiadającym do tego kompetencji uznać należy za niedopuszczalne.

ZO przeprowadził hospitację na 7 losowo wybranych zajęciach. Wszystkie były zgodne z sylabusami, merytorycznie i metodycznie prowadzone bardzo poprawnie.

3) Jednostka prowadzi politykę kadrową sprzyjającą podnoszeniu kwalifikacji i zapewnia pracownikom warunki rozwoju naukowego i dydaktycznego, w tym także przez wymianę z uczelniami i jednostkami naukowo-badawczymi w kraju i za granicą.

Uczelnia prowadzi politykę kadrową, której założenia sprzyjają zatrudnianiu kadry właściwej ze względu na kształcenie prowadzone na kierunku pedagogika.

Z zasad zatrudniania kadry określonych są w paragrafie 21 statutu Uczelni, wynika że stosunek pracy z nauczycielami akademickimi nawiązywany jest albo na podstawie umowy o pracę albo mianowania.

„Zatrudnianie nauczyciela akademickiego na podstawie umowy o pracę poprzedza dokonywana przez rektora analiza przedstawionych przez niego dokumentów, a zwłaszcza udokumentowanego dorobku naukowego i dydaktycznego oraz doświadczenia zawodowego, mająca na celu ocenę przydatności dla uczelni reprezentowanej przez kandydata dziedziny nauki .”(§21,pkt.2)

Zatrudnienie na podstawie mianowania dotyczy tylko i wyłącznie osób posiadających tytuł naukowy profesora i odbywa się w drodze podanego do publicznej wiadomości konkursu, który ogłasza rektor.

Uczelnia dokłada wszelkich starań, aby stwarzać dogodne warunki rozwoju dla pracowników zatrudnionych na pełnym etacie, którzy przygotowują się do rozpraw habilitacyjnych, doktorantów poprzez finansowanie prac naukowo-badawczych, organizowanie i finansowanie staży naukowych (krajowych i zagranicznych) oraz zmniejszenie pensum dydaktycznego. Doktoranci uczestniczą w Seminariach Doktorskich (program autorski opracowany w WSB), w ramach których nabywają umiejętności warsztatowych w zakresie badań naukowych, wiedzę z obszaru własnych zainteresowań naukowych oraz referują postępy w przygotowaniu koncepcji dysertacji doktorskich.

Uczelnia utworzyła **Naukowy Fundusz Stypendialny im. Profesora Henryka Walicy** dla pracowników naukowo-dydaktycznych, którego celem jest wspieranie rozwoju naukowego pracowników. Wyższa Szkoła Biznesu w Dąbrowie Górniczej przyznaje stypendia doktorskie w kwocie 1000 zł miesięcznie oraz stypendia habilitacyjne w kwocie 2000 zł miesięcznie.

W celu monitorowania jakości procesu dydaktycznego wdrożono procedurę hospitacji zajęć, studencką ocenę jakości zajęć oraz procedurę okresowej oceny nauczycieli akademickich. Do zadań Rektora należy stała ocena podległej mu kadry.

W ramach Uczelnianego Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia funkcjonuje procedura wyróżnień nauczycieli akademickich: za wybitne twórcze osiągnięcia uzyskane w ostatnim roku akademickim w działalności dydaktycznej i/lub naukowej, indywidualne osiągnięcia uzyskane w ostatnim roku akademickim w działalności organizacyjnej, całokształt pracy nauczyciela akademickiego.

Należy stwierdzić, że Jednostka prowadzi politykę tworzącą bardzo dobre warunki do rozwoju zatrudnionej kadry naukowej, natomiast przyjęta polityka zatrudnienia nie zawsze gwarantuje przyjmowanie do pracy nauczycieli o pożądanym kwalifikacjach, o czym świadczy niewłaściwa obsada wielu zajęć dydaktycznych.

Zespół Oceniający odbył spotkanie z nauczycielami akademickimi prowadzącymi zajęcia na kierunku pedagogika (25.04.2014r., godz. 13,45 – 14,30, obecnych 20 osób).

Nauczyciele bardzo pozytywnie wypowiadali się o władzach Uczelni i Wydziału podkreślając ich działania w zakresie tworzenia warunków do rozwoju naukowego : finansowanie wyjazdów konferencyjnych, wydawnictw, przewodów awansowych, staży zagranicznych, wyjazdów studyjnych. Nauczyciele wiedzą o prowadzonych hospitacjach zajęć (hospitują lub są hospitowani) znają wyniki ankietyzacji studentów , brali czynny udział w przygotowaniu koncepcji kształcenia wg KRK (spotkania, szkolenia, zebrania). Nauczyciele bardzo wysoko oceniają dbałość Uczelni o studentów, w tym o organizowaniem im zajęć doszkalających i doskonalących. Sami często prowadzą różne warsztaty, zapotrzebowanie na które zgłaszają studenci. Podkreślali bardzo dobrą atmosferę pracy, warunki pracy i wyposażenie biblioteki.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego³ znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Na Wydziale Zarządzania, Informatyki i Nauk Społecznych zatrudnieni są nauczyciele akademicy, których liczba i posiadane kwalifikacje umożliwiają osiągnięcie przyjętych celów i efektów kształcenia.

2) Wydział wypełnia warunki dotyczące minimum kadrowego zarówno na studiach I, jak i II stopnia. Zauważalne są jednak duże nieprawidłowości dotyczące osady zajęć. Wiele zajęć prowadzą osoby, których ani profil dyplomowania, ani dorobek naukowy nie mają związku z realizowanymi zajęciami dydaktycznymi. Bardzo dużym błędem jest to, że metodyki dla studentów zintegrowanej edukacji wczesnoszkolnej i przedszkolnej prowadzą osoby zupełnie metodycznie nie przygotowani do ich realizacji.

3) Jednostka prowadzi politykę kadrową sprzyjającą rozwojowi naukowemu i dydaktycznemu zatrudnionych nauczycieli akademickich. Niepoprawnie natomiast prowadzi politykę zatrudnienia, która owocuje niewłaściwą obsadą zajęć dydaktycznych.

5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych.

Siedziba Wydziału Zarządzania, Informatyki i Nauk Społecznych Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej, w którego strukturach jest prowadzony kierunek pedagogika umiejscowiona jest w budynku liczącym 14 000 m². Na uwagę zasługuje oddany w b.r. akademickim nowy segment dydaktyczny liczący 2 000 m². Siedzibę Wydziału należy oceniać w całej strukturze bazy Uczelni, której to budynek już w 2004 roku otrzymał nagrodę drugiego stopnia w konkursie „Budowa Roku 2004” zorganizowanym przez Związek Inżynierów i Techników Budowlanych oraz Ministerstwo Infrastruktury. Wszystkie pomieszczenia spełniają wysoką swą jakość, która umożliwia uzyskanie właściwych końcowych efektów kształcenia na kierunku pedagogika. Wyposażone są w wysokiej klasy sprzęt komputerowy i multimedialny. Sale wykładowe posiadają nowoczesny sprzęt nagłaśniający, tablice interaktywne, ekrany elektryczne, wizualizery. Studenci pedagogiki korzystają z 16 sal dydaktycznych, z czego 3 sale dla 220 osób, 3 sale dla 160 osób, 10 sal dla 80 osób. Sale te są wyposażone w klimatyzację, są w pełni zautomatyzowane, posiadają nagłośnienie, odtwarzacze VHS i DVD, mini komputery oraz projektory. Studenci korzystają też z innych 34 sal: 4 dla 50 osób, 5 dla 40 osób i 26 dla 25 osób. Sale te są wyposażone w noteboki, rzutniki i projektory multimedialny. Ponadto 18 laboratoriów komputerowych, w tym między innymi: laboratorium translatoryczne dla 20 osób, laboratorium z platformą edukacyjną MOODLE dla 30 osób, 9 laboratoriów językowych (każde dla 18 osób), laboratorium sztuki artystycznej dla 20 osób, w całości wpisują się w strukturę pracy na kierunku pedagogika. Szczególnie laboratoria językowe zasługują na uwagę w procesie kształcenia na kierunku pedagogika. Wyposażone są w podręczną bibliotekę i komplet pomocy naukowych do nauki języków obcych. Sale jak i laboratoria zapewniają należytą strukturę dla zajęć wykładowych oraz grup ćwiczebnych.

Wyższa Szkoła Biznesu w Dąbrowie Górniczej w całości oraz w każdym ze swych segmentów dostosowana jest do potrzeb osób niepełnosprawnych. Nowoczesne windy i podjazdy, parking, przystosowane toalety, przestronne sale i korytarze służą właściwemu studiowaniu osób niepełnosprawnych. Osoby te, jak i inni studenci mają możliwość korzystania z siłowni i Sali fitness oraz basenu. Uczelnia posiada system nadawczy i odbiorczy dla osób niedosłyszących, którego zadaniem jest wzmacnianie transmisji dźwięku.

Biblioteka i czytelnia są dostępne do niedowidzących poprzez wyposażenie w urządzenia czytające dowolny tekst drukowany w języku polskim i angielskim oraz czytanie książek audio z płyt CD lub DVD. Niedowidzący studenci mają możliwość korzystania z elektronicznej przenośnej kolorowej lupy, posiadającej 3 tryby powiększania oraz

automatyczne dostrajanie ostrości obrazu. Ogólnodostępne stanowiska komputerowe zlokalizowane w bibliotece są dostosowane dla osób z niepełną sprawnością poprzez: syntezatory mowy do udźwiękowienia stanowisk, zawierające 8 różnych głosów (4 polskie i 4 angielskie), przenośne urządzenia odczytujące elektroniczną wersję książek zapisanych w formacie DAISY, Multilektor SARA, Multilektor MAXI Braile Plus, monitor brajlowski. Uczelnia zapewnia studentom niepełnosprawnym także mobilne specjalistyczne stanowiska laboratoryjne, notatniki brajlowskie Braille Pen i drukarki brajlowskie Braille Labeler-1000 oraz ROMEO ATTACHE, klawiatury z dużymi klawiszami, specjalistyczne myszy komputerowe, notebooki wyposażone w syntezytor mowy, program udźwiękawiający NVDA .

Cała baza sprzętowa w Uczelni posiada licencjonowane oprogramowania. Istniejący w Uczelni system IT pozwala na dostęp z każdego miejsca Uczelni do globalnej sieci Internet i cyfrowej telefonii naziemnej pozwalając na pełne wykorzystanie posiadanego systemu. Łączy szerokopasmowe światłowodowe z dostępem do Internetu poprzez sieć komputerową (Śląską Akademicką Sieć Komputerową) ŚASK, daje możliwość korzystania z baz udostępnianych dla uczelni wyższych oraz możliwa jest wymiana danych między uczelniami.

BIBLIOTEKA WSB

Uczelnia posiada bardzo dobrze zorganizowaną i zaopatrzoną bibliotekę. Jest ona w pełni skomputeryzowana. Podzielona jest na cztery obszary: wypożyczalnia ogólna, wypożyczalnia samoobsługowa, mediateka, czytelnia.

Ogólnie księgozbiór biblioteki liczy około 62 000 woluminów, zaś czytelnia czasopism udostępnia 180 tytułów czasopism naukowych polskich i obcojęzycznych w wersji tradycyjnej i elektronicznej i ponad 20 000 aktualnych tytułów czasopism naukowych polskich i obcojęzycznych za pośrednictwem 19 baz elektronicznych. Załącznik nr 6 aneksu stanowi przykładowe zestawienie tytułów polskich czasopism z obszaru bezpieczeństwa narodowego dostępnych w czytelni zarówno w wersji tradycyjnej jak i elektronicznej.

Biblioteka Główna WSB w Dąbrowie Górniczej posiada 3 rodzaje baz elektronicznych: pełnotekstowe, abstraktowe i bibliograficzne. Biblioteka współpracuje z Interdyscyplinarnym Centrum Modelowania Matematycznego, tworzącym Wirtualną Bibliotekę Nauki. Dzięki tej współpracy możliwe są dostępy do baz w zakresie baz międzynarodowych w tym EBSCO. W ramach Wirtualnej Biblioteki Nauki dostępne są bazy EBSCO, DOAJ, DOAB. W zakresie baz krajowych Biblioteka WSB ma dostęp do baz: Scopus (dostęp do 19 500 tytułów), Web of Knowledge (16 500 tytułów), EBSCO (14 812 tytułów), Springer (2 807 tytułów), (Elsevier 2 082 tytułów), Wiley Online Library – (1 377 tytułów). Ostatnia baza dotyczy szczególnie nauk humanistycznych i społecznych, wraz z archiwum od 1997 roku, a więc ocenianego *kierunku pedagogika*.

Biblioteka Główna WSB oprócz tradycyjnej pracy, aktywnie uczestniczy w projektach regionalnych i ogólnopolskich mających na celu tworzenie nowoczesnej informacji i wymianę informacji. Podejmuje działania na rzecz współpracy z największymi ośrodkami naukowymi w zakresie wymiany wydawniczej i wymiany międzybibliotecznej.

Biblioteka WSB posiada podpisane umowy z: **Narodowym Uniwersalnym Katalogiem Centralnym NUKAT** z siedzibą w Bibliotece Głównej Uniwersytetu

Warszawskiego, **Wirtualną Biblioteka Nauki**. Posiada umowy z wieloma bibliotekami i instytucjami informacji naukowej, między innymi takimi instytucjami jak: Biblioteka Narodowa w Warszawie, Ośrodek Przetwarzania Informacji w Warszawie, Biblioteka Naukowa Głównego Instytutu Górniczego, Centralna Biblioteka Wojskowa w Warszawie, Biblioteka Główna Podstawowych Problemów Techniki PAN, Centralna Biblioteka Matematyczna w Warszawie Instytutu Matematycznego PAN, Biblioteka Instytutu Badań Systemowych PAN, Biblioteka Śląska w Katowicach, Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. J. Lompy w Katowicach, Biblioteka Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, Biblioteka Uniwersytetu Rzeszowskiego, Biblioteka Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Biblioteka Główna Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego w Kielcach, Biblioteka Medyczna UMK w Bydgoszczy, Biblioteka Główna Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie, Biblioteka Główna Uniwersytetu Szczecińskiego, Biblioteka Główna Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku, Biblioteka Wydziału Zarządzania i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego, Biblioteka Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej we Włocławku, Biblioteka Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. prof. Edwarda F. Szczepanika w Suwałkach, Biblioteka Społecznej Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Zarządzania w Łodzi, Biblioteka Dolnośląskiej Szkoły Wyższej we Wrocławiu, Biblioteka Krakowskiej Akademii im. A. Frycza-Modrzewskiego.

W 2011 roku zakupiono i wdrożono w Bibliotece Głównej WSB moduł samoobsługi bibliotecznej. Wiąże się to z zaimplementowaniem radiowego systemu informacji o zbiorach i ich zabezpieczeniach (RFID). Studenci posiadają dostęp do zasobów, znajdujących się w magazynach biblioteki. Użytkownicy biblioteki mogą samodzielnie rejestrować wypożyczenie zasobów bez interwencji pracownika biblioteki.

W roku akademickim 2013/2014 przeznaczone 300 000 zł na poszerzenie księgozbioru z nauk społecznych.

Biblioteka Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej współpracuje w zakresie wypożyczeń międzybibliotecznych i wymiany międzybibliotecznej z instytucjami naukowymi i jednostkami informacji m.in.: Biblioteką Narodową w Warszawie, Biblioteką Śląską w Katowicach, Uniwersytetem Białostockim, Uniwersytetem Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Uniwersytetem Śląskim w Katowicach.

Biblioteka WSB należy do *Konsorcjum – Polskie Biblioteki Cyfrowe*, projektu zainicjowanego przez Poznańską Fundację Bibliotek Naukowych, którego celem strategicznym jest zapewnienie uczestnikom swobodnego dostępu do zasobów cyfrowych poprzez rozwój sieci bibliotek cyfrowych i repozytoriów z niezawodną infrastrukturą.

Pracownicy biblioteki, aby nadążać za zmianami w dziedzinie informacji naukowej uczestniczą w licznych szkoleniach, warsztatach oraz konferencjach poświęconych bibliotekoznawstwu i informacji naukowej. Prócz działalności informacyjnej i naukowej Biblioteka Główna WSB organizuje liczne akcje popularyzujące informacje, naukę, informacje w przestrzeni cyfrowej a także czytelnictwo i szeroko pojętą wysoką kulturę.

Biblioteka Główna WSB w Dąbrowie Górniczej oraz czytelnia otwarte są 7 dni w tygodniu.

W bibliotece dostępnych jest 58 stanowisk komputerowych z dostępem do wszystkich zasobów informacyjnych.

Strona internetowa biblioteki prezentuje informacje o wszystkich zasobach i projektach naukowych istotnych z punktu widzenia dydaktyki i nauki.

Biblioteka posiada specjalistyczną infrastrukturę dla studentów z dysfunkcją wzroku. Oprócz specjalistycznych programów (LUPA, IVONA, DOLPHIN CONVERTER, DOLPHIN PUBLISHER, DOLPHIN READER DAISY, DOLPHIN SUPER NOVA SCREEN READER). Posiada także inny sprzęt dla osób niedowidzących tj.: terminal z linijką brailowską, lupę elektroniczną, stacjonarny powiększalnik i powiększalnik ekranowy, multilektor SARA, urządzenie skanujące tekst pisany i przekształcający go automatycznie w tekst czytany. Ponadto, przenośne urządzenia odczytujące pliki mp3, pliki tekstowe i książki mówione w formacie DAISY.

W Bibliotece jest do dyspozycji studentów jest samoobsługowe urządzenie kserograficzne.

Biblioteka Uczelnia zapewnia zasoby, oprogramowania, infrastrukturę dla osób niepełnosprawnych, które w pełni pozwalają osiągnąć końcowe efekty kształcenia na kierunku pedagogika.

INFRASTRUKTURA IT

Komputery w Wyższej Szkole Biznesu w Dąbrowie Górniczej pracują w oparciu o systemy operacyjne MS Windows 7 Professional oraz Enterprise, MS Windows XP Professional, MS Windows 2008 Server i korzystają z oprogramowania MS Office 2007 lub MS Office 2010. Całość infrastruktury pracuje w oparciu o sieć lokalną podłączoną do Internetu łączem światłowodowym o przepustowości 100Mbps/1Gb. Wyróżnia się zasadnicze części struktury sieci: sieć administracyjna oraz akademickie sieci dydaktyczne. Dominujące platformy serwerowe to Microsoft Windows oraz Linux. Utworzone zostały trzy Domeny Uczelni dla potrzeb dydaktyki oraz zarządzania: Domena Akademicka; Domena Administracyjna; Domena Zintegrowanego Systemu Zarządzania Uczelnią.

Studenci odbywają praktyki w instytucjach właściwe dobranych do studiowanego kierunku i specjalności. Uczelnia posiada podpisane umowy i porozumienia z kilkudziesięcioma placówkami praktyk, wśród których są m.in. 35 placówek przedszkolnych i szkolnych w Dąbrowie Górniczej, Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej w Katowicach (nadzorujący Areszty Śledcze w kilkunastu miastach)., Komenda Miejska Policji w Dąbrowie Górniczej, Chorzowie i Rudzie Śląskiej, PCPR w Będzinie, Rodzinny Dom Dziecka w Żywcu, Doradztwo Personalne Menadżer w Katowicach i wiele innych.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego⁴ wyróżniająca **Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego.....**

Wyższa Szkoła Biznesu w Dąbrowie Górniczej, posiada doskonałą bazę materialną. Pomieszczenia dydaktyczne stwarzają warunki do bardzo dobrej realizacji zajęć dydaktycznych. Biblioteka w każdym wymiarze cechuje się profesjonalnością i nowoczesnością. Jej zbiory w pełni zaspokajają potrzeby studentów pedagogiki. Uczelnia w zakresie infrastruktury i bazy dydaktycznej jest bardzo dobrze dostosowana do potrzeb studentów niepełnosprawnych. Szczególne uznanie budzi Jej wyposażenie w sprzęt komputerowy i oprogramowanie zapewniające dostęp do wszelkich źródeł

wiedzy. Ogromnie pozytywna jest dbałość o zbiory biblioteczne i doskonalenie sposobów dostępności do książek i czasopism.

Praktyki studenckie są organizowane w placówkach odpowiednio dobranych do kierunku i specjalności,.

6.Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów.

Rezultaty prowadzonych badań naukowych są wykorzystywane w procesie kształcenia; na kierunkach o profilu ogólnoakademickim jednostka stwarza studentom możliwość uczestnictwa w badaniach naukowych oraz zdobycia wiedzy i umiejętności przydatnych w pracy naukowo-badawczej.

Badania naukowe z zakresu pedagogiki realizowane w Wyższej Szkole Biznesu w Dąbrowie Górniczej stały się podstawą przyznania przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, na podstawie decyzji nr 928/KAT/2013 Wydziałowi Zarządzania, Informatyki i Nauk Społecznych Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej kategorii naukowej A.

Dnia 08 lutego 2013 powołano **Centrum Nauki i Biblioteka Akademicka**, które stanowi nowoczesny ośrodek będący źródłem innowacyjności i rozwoju naukowego Uczelni. Centrum zostało utworzone w celu promowania dokonań oraz badań środowiska akademickiego Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej. W jego strukturze funkcjonują: Dział Nauki, Wydawnictwo Naukowe i Biblioteka Akademicka.

Badania naukowe w Wyższej Szkole Biznesu w Dąbrowie Górniczej koncentrują się na następujących obszarach wiedzy: *nauk humanistycznych, nauk społecznych, nauk ścisłych, nauk technicznych, nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej*. Z punktu widzenia Uczelni szczególnie istotne są badania dotyczące pedagogiki.

Źródłami finansowania prac naukowo-badawczych w Wyższej Szkole Biznesu w Dąbrowie Górniczej są:

- środki własne Uczelni;
- dotacja Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego na działalność statutową;
- środki Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego na stypendia dla młodych doktorów;
- środki Narodowego Centrum Nauki;
- środki funduszy transgranicznych;
- środki Funduszu Wyszehradzkiego.

Wydatki na działalność naukowo-badawczą w latach 2010-2013 na pedagogice:

Rok	Pedagogika
2010	376 197,35
2011	648 954,32
2012	986 732,41
2013	1 378 496,78
2014 - plan	2 000 000,00

Ogółem	5 390 380,86
---------------	---------------------

Z przedstawionych dokumentów można wymienić istotne 2 nurty prac badawczych realizowanych przez pracowników Katedry Pedagogiki:

I. Pedagogika wobec wielkich zmian społeczno-ekonomicznych

Idea przewodnia badań zmierza do uogólnienia refleksji naukowej dotyczącej wpływu wielopłaszczyznowych zmian społeczno-ekonomicznej ma makro i mikrosystemy społecznego funkcjonowania człowieka jego aktywności edukacyjnej (permanentnej), zawodowej, społecznej (m.in. rodzina, szkoła (jakość kształcenia), środowisko rówieśnicze, rynek pracy, relacje interpersonalne). Ta część badań ma często charakter interdyscyplinarny w celu poszerzenia zakresu i treści współpracy pomiędzy przedstawicielami nauk pedagogicznych z przedstawicielami nauk socjologicznych, ekonomicznych, nauk o bezpieczeństwie i nauk o zarządzaniu.

II. Pedagogiczne wyzwania w procesach wychowania, edukacji, kompensacji, profilaktyki i resocjalizacji

Rozwój badań naukowych w tym zakresie zmierza do weryfikacji znanych teoretycznych modeli w praktyce badań empirycznych, próby wypracowania precyzyjnych metod, technik i narzędzi badawczych pozwalających na pełne zdiagnozowanie badanych zjawisk. Podstawą realizowanych badań jest wnikliwa analiza przestrzeni społecznej i pedagogicznej, a plany badawcze konstruowane są z uwzględnieniem realnie występujących problemów. Konstrukcja badań zmierza do takiego ich sfinalizowania i skompensowania aby wyniki były istotne nie tylko dla teorii pedagogicznej ale także praktyki – w tym zakresie uczelnia utrzymuje bardzo ścisłą współpracę z najważniejszymi instytucjami (m.in. Kuratorium Oświaty w Katowicach, wojewódzkimi, miejskimi komendami Policji, Okręgowym Inspektorem Służby Więziennej, sądami okręgowymi i rejonowymi oraz instytucjami oświatowymi i opiekuńczo-wychowawczymi). Ta część badań zmierza także do dalszego naukowego rozwoju pracowników naukowych Katedry oraz rozwoju specjalizacji naukowej (jednym z kluczowych celów jest osiągnięcie wiodącej pozycji w zakresie tworzenia pedagogicznych programów profilaktyki zachowań ryzykownych i uzależnień oraz wykorzystania nowoczesnych technologii cyfrowych w edukacji dzieci i młodzieży).

Projekty badawcze realizowane w ramach nurtu *Pedagogika wobec wielkich zmian społeczno-ekonomicznych* są istotnymi w kontekście uzyskania efektów kształcenia.

- Zespołowe projekty badawcze finansowane ze środków własnych Uczelni oraz dotacji Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego na podstawową działalność statutową
 - *Edukacja i zdrowie w dobie globalizacji;*
 - *Contemporary Higher Education;*
 - *Edukacja i gospodarka w dobie globalizacji;*
 - *Zarządzanie instytucją opieki i edukacji małego dziecka w XXI wieku – konteksty międzynarodowe;*
 - *Rynek pracy pedagogów;*

- *Znaczenie pedagogiki dla rozwoju regionu;*
 - *Pedagogiczne aspekty rekreacji, turystyki i wypoczynku dzieci i młodzieży;*
 - *Doradztwo zawodowe i zarządzanie kompetencjami ;*
 - *Teacher of primary school – international areas ;*
 - *Aspekty społeczne i oświatowe edukacji dziecka;*
- Indywidualne projekty badawcze finansowane ze środków własnych Uczelni oraz dotacji Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego na podstawową działalność statutową
- *Edukacyjny model życia ludzi dorosłych. Tradycja i współczesność;*
 - *Jakość i efektywność kształcenia w uczelniach wyższych w kontekście kształcenia praktycznego i jego ewaluacji;*
 - *Ocena jakości kształcenia w opinii studentów uczelni niepublicznych i ich potencjalnych pracodawców;*
 - *Blues jako zjawisko międzykulturowe;*
 - *Kształcenie zawodowe kadr w ochronie lotnictwa cywilnego w Polsce po nowelizacji ustawy Prawo lotnicze. Konteksty socjopedagogiczne, formalno-prawne i funkcjonalno-organizacyjne ;*
 - *Sztuka skutecznego negocjowania;*
 - *Edukacyjny rynek pracy Zagłębia Dąbrowskiego;*
 - *Neuropedagogiczne uwarunkowania sukcesów i niepowodzeń szkolnych uczniów szkół podstawowych;*
 - *Wartości edukacyjne gier komputerowych przeznaczonych dla dzieci w wieku wczesnoszkolnym;*
 - *Artistic education of preschool children;*
 - *Stres w życiu ucznia i nauczyciela;*
 - *Multimedialny warsztat pracy nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej;*
 - *Kindergarten as an investment in the development and future of a child;*
 - *Zagrożenia społeczne w dobie transformacji w miastach średniej wielkości województwa śląskiego;*
- Projekty realizowane w ramach współpracy międzynarodowej pomiędzy uczelniami kształcącymi na kierunku Pedagogika
- *Motywacja w szkoleniach e-learningowych*
 - *Educational situations in secondary vocational schools and their possible solutions*
- Badania naukowe z zakresu pedagogiki finansowane z dotacji Komitetu Badań Naukowych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego
- *Absolwenci wyższych uczelni na rynku pracy Unii Europejskiej (międzynarodowe badania porównawcze) nr 1H02C08727*

- *Rozumowanie kategoriami opcji realnych w przedsiębiorczym uczeniu się przez porażkę* (grant promotorski) nr 0303/H02/2005/29
 - *Nowa polityka językowa w krajach słowiańskich w/i po okresie transformacji ustrojowych* nr 1H01D03527
 - *Operacjonalizacja pojęcia kultury w badaniach międzykulturowych* (grant promotorski) nr 0321/ H02/2005/29
- Projekty badawcze realizowane w ramach stypendiów naukowych dla młodych doktorów w ramach projektu "Edukacja dla przyszłości - program rozwoju Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej" współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego
- *Aspiracje edukacyjne i zawodowe uczniów szkół ponadpodstawowych, a realizacja potrzeb rynku pracy w kontekście Strategii Rozwoju Kraju*
(01/US/UDA-POKL/04.01.01-00-067/10)

Projekty badawcze realizowane w ramach nurtu *Pedagogiczne wyzwania w procesach wychowania, edukacji, kompensacji, profilaktyki i resocjalizacji*

- Zespołowe projekty badawcze finansowane ze środków własnych Uczelni oraz dotacji Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego na podstawową działalność statutową
- *Patologie społeczne na terenie Górnego Śląska i Zagłębia*
 - *Wsparcie i opieka nad dziećmi i osobami starszymi*
 - *Niedostosowanie społeczne w percepcji i doświadczeniach uczniów i nauczycieli różnych typów szkół*
 - *Edukacyjne inspiracje dziecięcego przeżywania, doświadczania i poznawania muzyki*
- Indywidualne projekty badawcze finansowane ze środków własnych Uczelni oraz dotacji Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego na podstawową działalność statutową
- *Dziecko ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w rzeczywistości pedagogicznej;*
 - *Muzykoterapia w edukacji ;*
 - *Aktywność językowa dziecka w edukacji wczesnoszkolnej ;*
 - *Eksperymentowanie z substancjami psychoaktywnymi przez dzieci i młodzież na obszarze Górnego Śląska i Zagłębia – zjawisko i jego specyfika, skala, trendy, profilaktyka;*
 - *Optymalizacja modelu kształcenia w formule blended learning realizowanego na uczelni wyższej;*

- *Czynności ucznia i nauczyciela podejmowane w edukacji przedszkolnej i szkolnej - struktura oraz poznawcze, kształcące i wychowawcze funkcje ;*
- *Ośrodki przystosowania społecznego jako nieskuteczny środek walki z recydywą ;*
- *Rola wybranych czynników społecznych i indywidualnych a współczesne wychowanie młodzieży w świetle teorii i praktyki;*
- *Zakład karny, areszt śledczy jako podstawowa jednostka penitencjarna na przykładzie Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w Katowicach;*
- *Opieka logopedyczna nad mową dziecka;*
- *Przedszkole jako przestrzeń rozwoju dziecka;*
- *Znaczenie muzyki dla stymulacji rozwoju dziecka;*
- Projekty realizowane w ramach współpracy międzynarodowej pomiędzy uczelniami kształcącymi na kierunku Pedagogika
 - *Edukacja szkolna i wczesnoszkolna ze szczególnym uwzględnieniem przygotowania dzieci do rozpoczęcia nauki .*

Efekty prowadzonych badań naukowych w zakresie pedagogiki:

- Autorstwo monografii wydanych w latach 2008 – 2014: 20 monografii
- Redakcja monografii wydanych w latach 2008 – 2014: 24 redakcje naukowe
- Autorstwo rozdziałów z monografiach wydanych w latach 2008 – 2014: 167 rozdziałów w monografiach naukowych
- Autorstwo artykułów w czasopismach naukowych opublikowanych w latach 2008 - 2014: 14 artykułów naukowych

Pracownicy naukowcy na kierunku pedagogika czynnie tworzyli bądź też uczestniczyli w Konferencjach Naukowych.

- Temat: Konferencja naukowo-metodyczna "Współczesna edukacja dla Bezpieczeństwa - teoria i praktyka"
 Organizatorzy: Centrum Bezpieczeństwa i Edukacji Służb Mundurowych Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej
 Termin: 6 marca 2014 r.
 Miejsce: Dąbrowa Górnicza
 Opis konferencji:
 Cele konferencji to m.in.: popularyzacja Edukacji dla bezpieczeństwa jako praktycznej dyscypliny nauki oraz integracja środowiska szkół prowadzących klasy o profilu mundurowym, środowiska akademickiego, osób zainteresowanych i organizatorów projektów z obszaru bezpieczeństwa. Tematem konferencji było kształtowanie i doskonalenie umiejętności podnoszących sprawność organizacyjną dyrektorów, nauczycieli i osób odpowiedzialnych za przygotowywanie, organizację i prowadzenie zajęć i projektów z obszaru bezpieczeństwa.
- Temat: II Międzynarodowa Konferencja Naukowa WWW.CZŁOWIEK W CYBERPRZESTRZENI „INFORMACJA W ŚWIECIE CYFROWYM”
 Organizatorzy: Centrum Nowoczesnych Metod i Technologii Edukacyjnych Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej, Biblioteka Akademicka Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej, Katedra Pedagogiki Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej
 Termin: 18-19 marca 2014 r.

Miejsce: Dąbrowa Górnicza

Opis konferencji: Przedmiotem rozważań konferencji były zagadnienia związane z funkcjonowaniem współczesnego człowieka w wirtualnej przestrzeni, na wszystkich etapach jego życia i rozwoju. Podczas konferencji zostały określone obszary, zasady i metody korzystania z multimediów we współczesnym środowisku edukacyjnym i wychowawczym oraz przedstawiono możliwości i problemy związane z miejscem i rolą mediów elektronicznych w społeczeństwie.

- Temat: Konferencja pt. „Uczeń z wadą wymowy w szkole ogólnodostępnej, integracyjnej i specjalnej w kontekście ministerialnej polityki państwa dotyczącej ucznia niepełnosprawnego”

Organizatorzy: Wyższa Szkoła Biznesu w Dąbrowie Górniczej Wydział Zamiejscowy w Cieszynie, Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Cieszynie Zespół Placówek Szkolno-Wychowawczo-Rewalicacyjnych w Cieszynie

Termin: 1 kwietnia 2014 r.

Miejsce: Dąbrowa Górnicza

Opis konferencji: Celem konferencji była prezentacja dorobku naukowego, integracja środowiska naukowego z praktykami oraz wymiana doświadczeń dotyczących nowoczesnych metod pracy z dzieckiem z wadą wymowy. Zorganizowane podczas konferencji warsztaty były dla uczestników okazją do wymiany aktualnej i praktycznej wiedzy.

- Temat: II Międzynarodowe Sympozjum Naukowe "Edukacja i zdrowie w dobie globalizacji"

Organizatorzy: Wyższa Szkoła Biznesu w Dąbrowie Górniczej Dubnicki Instytut Technologiczny

Termin: 14-15 maja 2014 r.

Miejsce: Dąbrowa Górnicza

Opis konferencji: Celem sympozjum jest ukazanie najbliższej i dalszej przyszłości systemów edukacji i zdrowia w kontekście indywidualnego i społecznego bezpieczeństwa oraz przemian demograficznych, ukazanie związków między zdrowiem edukacją i procesami globalizacyjnymi; między zdrowiem a indywidualnymi i społecznymi niepowodzeniami; zaniedbaniami, izolacją, wykluczeniem, przestępczością jako wynikiem zaniedbań w zakresie edukacji.

- Temat: Ogólnopolska Studencka Konferencja Naukowa pt. „Profilaktyka społeczna i (re)socjalizacja - utopia czy rzeczywistość?”

Organizator: Koło Naukowe Komunikacji Społecznej Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej

Termin: 17 maja 2014 r.

Miejsce: Dąbrowa Górnicza

Opis konferencji: Celem konferencji jest interdyscyplinarne ujęcie problematyki związanej z profilaktyką i (re)socjalizacją dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych. Ponadto konferencja ma na celu udzielenie odpowiedzi na pytanie czy współcześnie można mówić o skuteczności profilaktyki i (re)socjalizacji, czy jest to tylko wymysł teoretyków.

Konferencja będzie okazją do wymiany poglądów i doświadczeń oraz do zapoznania się z wynikami badań przeprowadzonych przez studentów w powyższym zakresie.

KONFERENCJA: XVI Międzynarodowa Konferencja Naukowa SOCJALIA 2013 „Człowiek

w obliczu wielkiej zmiany – wyzwania dla subdyscyplin współczesnej pedagogiki”
Organizatorzy: Wyższa Szkoła Biznesu w Dąbrowie Górniczej, Uniwersytet Śląski w Katowicach, Univerzita v Hradec Králové, Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici
Termin: 21-22 października 2013 r.

Miejsce: Dąbrowa Górnicza, Cieszyn, Ustroń-Zawodzie

Opis konferencji: Celem konferencji, organizowanej po raz pierwszy w Polsce, była kontynuacja podjętej debaty oraz wymiany doświadczeń z zakresu szeroko pojętych problemów subdyscyplin współczesnej pedagogiki, znajdujących się w centrum uwagi, studiów i badań pedagogów oraz przedstawicieli innych nauk z Czech, Słowacji i Polski. Wynikiem dyskusji była pogłębiona eksploracja kluczowych zadań i problemów badawczych stojących przed pedagogiką i jej subdyscyplinami w obliczu wielowątkowych procesów wynikających ze zmiany społecznej, jaka dokonała się w krajach Europy Środkowo-Wschodniej w ostatnich dwóch dekadach.

- Temat: I Międzynarodowe Sympozjum Naukowe "Edukacja i gospodarka w dobie globalizacji"

Organizator: Katedra Pedagogiki Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej, Dubnicki Instytut Technologiczny

Termin: 15-16 maja 2013 r.

Miejsce: Wyższa Szkoła Biznesu w Dąbrowie Górniczej

Opis konferencji: Sympozjum ukazało aktualnie najważniejsze właściwości, potrzeby i powiązania edukacji z gospodarką w kontekście procesów globalizacyjnych, m.in.: rewolucyjnych przemian dyscyplin informatyczno-technologicznych, rozwijających się społeczeństw wiedzy, społeczeństw uczących się i społeczeństw sieci. Analizie i dyskusji poddano również problemy szans i zagrożeń edukacji i gospodarki wynikające z zachodzących procesów globalizacyjnych oraz wskazanie roli nauk pedagogicznych i ekonomicznych (społecznych, humanistycznych) w badaniach nad edukacją i gospodarką.

- Temat: Międzynarodowa Konferencja Naukowa "WWW. Człowiek w cyberprzestrzeni. Konteksty pedagogiczne i społeczne"

Organizatorzy:

Katedra Pedagogiki oraz Centrum Nowoczesnych Metod i Technologii Edukacyjnych Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej, Katedra pedagogiki a andragogiki Pedagogická fakulta Ostravská univerzita v Ostravě Dubnický technologický inštitút v Dubnici nad Váhom

Termin: 12-13 marca 2013 r.

Miejsce: Wyższa Szkoła Biznesu w Dąbrowie Górniczej

Opis konferencji: Przedmiotem rozważań uczyniono zagadnienia związane z funkcjonowaniem współczesnego człowieka w wirtualnej przestrzeni, na wszystkich etapach jego życia i rozwoju. Celem konferencji było określenie obszarów, zasad i metod korzystania z multimediiów we współczesnym środowisku edukacyjnym i wychowawczym oraz przedstawienie możliwości i problemów związanych z miejscem i rolą mediów elektronicznych w społeczeństwie.

- Temat: Ogólnopolska Konferencja Naukowa "Informacja w świecie cyfrowym. Technologia - Zarządzanie - Edukacja" (V edycja)

Organizator: Biblioteka Główna Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej

Termin: 7-8 marca 2013 r.

Miejsce: Wyższa Szkoła Biznesu w Dąbrowie Górniczej

Opis konferencji: VI Ogólnopolska Konferencja Naukowa pn.: *Informacja w świecie cyfrowym*, jest kontynuacją podjętej w 2008 roku idei promowania przestrzeni cyfrowej jako platformy dla nauki. W tegorocznej edycji proponowano rozważania nt. tworzenia i przetwarzania informacji, wykorzystywania innowacji z zakresu technologii informacyjnej w celu sprawnego zarządzania informacją.

- Temat: Multimedia w świecie dziecka. Konteksty pedagogiczne i społeczne
Organizator: Wyższa Szkoła Biznesu w Dąbrowie Górniczej,
Termin: 22-23 maja 2012 r.
Miejsce: Wyższa Szkoła Biznesu w Dąbrowie Górniczej
Opis konferencji: Przedmiotem rozważań konferencji była rola multimediów w środowisku rozwoju i edukacji dziecka. Celem konferencji było określenie obszarów, zasad i metod stosowania multimediów w konstruktywistycznym, skoncentrowanym na dziecku, z informatyzowanym środowisku edukacyjnym oraz roli mediów elektronicznych w codziennym funkcjonowaniu dzieci. Podczas konferencji przeprowadzono warsztaty metodyczne dla nauczycieli, mające na celu przybliżenie pedagogom najnowszych rozwiązań metodycznych z zastosowaniem technologii informacyjnej i mediów.
- Temat: II Edycja Wojewódzkiego Programu Pilotażu Międzynarodowego Projektu „Twórcza informatyka z Baltie 2012”
Organizator: Wyższa Szkoła Biznesu w Dąbrowie Górniczej,
Termin: 21 lutego 2012 r.
Miejsce: Wyższa Szkoła Biznesu w Dąbrowie Górniczej
Opis konferencji: Projekt kierowany był do uczniów i nauczycieli szkół podstawowych, gimnazjów oraz szkół ponadgimnazjalnych województwa śląskiego. Jego celem jest zwiększenie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, pochodzących z różnych środowisk i obszarów województwa śląskiego, poprzez zaangażowanie w działania programistyczne, sprzyjające rozwijaniu logicznego i generatywnego myślenia. Podczas seminarium inaugurującego II edycję projektu, odbyła się prezentacja wyników I etapu pilotażowego projektu „Twórcza Informatyka z Baltie” oraz poznano zasady i możliwości wykorzystania programu Baltie w pracy z dziećmi.

Udział studentów w pracach badawczych

Studenci kierunku pedagogika aktywnie uczestniczą w badaniach naukowych realizowanych w Uczelni.

Udział studentów w pracach naukowych polega głównie na gromadzeniu materiałów badawczych, przeprowadzaniu badań empirycznych i współautorstwie publikacji będących efektem realizowanych projektów.

Uczestnictwo w zespołach realizujących projekty badawcze pozwala studentom studiów I i II stopnia na kierunku Pedagogika na zdobycie wzorcowych efektów kształcenia w obszarze wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Studenci kierunku pedagogika uczestniczyli w realizacji następujących projektów badawczych:

1. *Patologie społeczne na terenie Górnego Śląska i Zagłębia*

Udział studentów w realizacji prac naukowo-badawczych polegał na przeprowadzaniu badań empirycznych i analizie statystycznej zebranych wyników badań.

Uzyskane wyniki badań zostaną zawarte w monografii naukowej wydanej przez Wydawnictwo Naukowe Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej. Publikacja została ujęta w planie wydawniczym na rok akademicki 2014/2015.

2. Znaczenie pedagogiki dla rozwoju regionu

Studenci uczestniczyli w realizacji prac badawczych i są autorami rozdziałów w monografii „Pedagogika w służbie i działaniu na rzecz regionu. Działania i doświadczenia” pod redakcją naukową Eugenii Rostańskiej i Mirosława Kisiela (Wydawnictwo Naukowe Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej, Dąbrowa Górnicza 2011, ISBN 978-83-62897-07-0, Dąbrowa Górnicza 2011, 301 ss.):

- *Studenckie koło naukowe „Pedagogica”*
- *„Dzień integracji” w Wyższej Szkole Biznesu w Dąbrowie Górniczej*
- *Diagnozowanie dzieci 5-, 6-letnich w zakresie lateralizacji*
- *Pozycja radia na rynku mediów w kontekście funkcji edukacyjnej i roli społecznej*
- *Kompetencje dzieci sześciolletnich w zakresie percepcji muzyki*
- *Formy aktywności muzycznej i ich recepcja przez dzieci w wieku przedszkolnym*
- *Wykorzystanie mediów dydaktycznych w usprawnianiu czynności nauczyciela w przedszkolu na przykładzie zajęć muzycznych*

3. Niedostosowanie społeczne w percepcji i doświadczeniach uczniów i nauczycieli różnych typów szkół

Udział studentów w realizacji prac naukowo-badawczych polegał na przeprowadzaniu badań empirycznych i analizie statystycznej zebranych wyników badań.

Wyniki badań zostały opublikowane w monografii naukowej *Niedostosowanie społeczne w percepcji i doświadczeniach uczniów i nauczycieli różnych typów szkół. Analiza porównawcza* wydanej przez Wydawnictwo Naukowe Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej (ISBN 978-83-88936-68-5, Dąbrowa Górnicza 2009, 196 ss.)

4. Wsparcie i opieka nad dziećmi i osobami starszymi

Celem projektu, w który zaangażowanych było 11 studentów kierunku Pedagogika było dokonanie wieloaspektowej analizy opieki nad dziećmi i osobami starszymi. W ramach projektu poddano analizie m. in. takie zagadnienia jak rola pedagoga szkolnego w szkole gimnazjalnej, sytuacja dziecka niepełnosprawnego w szkole, życie rodzinne seniorów, aktywizacja seniorów. Studenci kierunku Pedagogika są autorami wszystkich rozdziałów w monografii naukowej *Wsparcie i opieka nad dziećmi i osobami starszymi* (Wydawnictwo Naukowe Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej, ISBN 978-83-88936-86-9, Dąbrowa Górnicza 2010, 119 ss.):

- *Problemy opieki i terapii dzieci leworęcznych w wieku przedszkolnym*
- *Rola i zadania pedagoga szkolnego w placówce gimnazjalnej*
- *Działalność domu pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie w Rudzie Śląskiej*
- *Aktywność domowo-rodzinna seniorów*
- *Miejsce człowieka starszego w rodzinie*
- *Wpływ dziadków na wychowanie wnuków*
- *Rola edukacji w życiu seniorów*
- *Aktywność społeczna seniorów w Pilicy*
- *Rola Domu Dziennego Pobytu w życiu seniorów*
- *Formy aktywności pensjonariuszy domów pomocy społecznej*
- *Postrzeganie seniorów przez młodzież gimnazjalną i studencką*

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego⁴ wyróżniająca

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego.....

Nauczyciele akademicy realizujący zajęcia na kierunku pedagogika są bardzo aktywni naukowo, co przejawia się ich uczestnictwem w licznych projektach badawczych, w prowadzonych badaniach indywidualnych ale także w wydawanych monografiach, artykułach naukowych i redakcjach naukowych. Zakres badań i publikacji posiada charakter niezwykle interdyscyplinarny, a tym samym ważny dla rozwoju pedagogiki. Rezultaty prowadzonych badań są wykorzystywane w procesie dydaktycznym, z którym w wielu zakresach są spójne. Uczelnia tworzy bardzo dobre warunki do wdrażania studentów w badania naukowe, skutkiem czego jest ich aktywne uczestnictwo w projektach badawczych i autorstwo rozdziałów w wydawanych monografiach naukowych.

7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię.

1) Zasady i procedury rekrutacji studentów są przejrzyste, uwzględniają zasadę równych szans i zapewniają właściwą selekcję kandydatów na dany kierunek studiów,

Rekrutacja na kierunek pedagogika prowadzona była zgodnie z *Uchwałą Senatu nr 43/2011/2012 Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej w sprawie warunków i trybu rekrutacji oraz form studiów na poszczególnych kierunkach w roku akademickim 2013/2014* roku. Zgodnie z § 6 w/w uchwały „Kandydaci na studia pierwszego stopnia: stacjonarne i niestacjonarne, którzy uzyskali świadectwo dojrzałości, są przyjmowani wg kolejności zgłoszeń do wyczerpania limitu miejsc (...), a zgodnie z § 7 „Kandydaci na studia drugiego stopnia : stacjonarne i niestacjonarne są przyjmowani według kolejności zgłoszeń , a ż do wyczerpania limitu miejsc (...)” W § 12.ust.1, pkt 2 uchwały rekrutacyjnej zapisano, że w postępowaniu rekrutacyjnym uczestniczą kandydaci , którzy złożą m.in. następujące dokumenty „poświadczoną przez Uczelnię kopię świadectwa dojrzałości, a w przypadku ubiegania się o przyjęcia na studia drugiego stopnia również poświadczoną przez Uczelnię kopię dyplomu ukończenia studiów wyższych”.

Procedurę rekrutacji na studia I stopnia należy uznać za formalnie poprawną, choć merytorycznie nie gwarantującą doboru właściwych kandydatów do zawodu pedagoga wychowawcy (cechy osobowości, charakteru, sprawność mówienia itp.). Zasady rekrutacji na studia II stopnia ocenić należy natomiast negatywnie. Uczelnia nie zastrzegła możliwości obowiązku realizacji programu wyrównawczego, umożliwiającego nabycie podstawowych (tzn. wynikających z realizacji studiów I stopnia) efektów kształcenia , będących punktem wyjścia dla realizacji efektów rozszerzonych na studiach II stopnia. Istnieje więc możliwość, że absolwent studiów I stopnia , których efekty wywodzą się z obszaru nauk ścisłych, przyrodniczych czy technicznych podejmie studia na II stopniu pedagogiki ze specjalnością zintegrowana edukacja wczesnoszkolna i przedszkolna i uzyska kwalifikacje nauczycielskie.

Zasady i procedury rekrutacji studentów są przejrzyste, uwzględniają zasadę równych szans, ale nie gwarantują właściwej selekcji studentów na kierunek pedagogika.

2) system oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się, zawiera standardowe wymagania i zapewnia przejrzystość oraz obiektywizm formułowania ocen;

Nakład pracy i czasu niezbędnego do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia został szczegółowo określony w kartach przedmiotów. Studenci wizytowanego kierunku pozytywnie ocenili prawidłowość określonych nakładów.

Szczegółowy program nauczania oraz forma zaliczenia zajęć określone zostały w sylabusach udostępnianych **studentom za pomocą strony internetowej Wydziału, systemu Wirtualna Uczelnia**. Szczegółowe zasady zaliczenia przedmiotu są przedstawiane studentom w trakcie pierwszych zajęć w semestrze i są bezwzględnie przestrzegane. Stosowanie się do ww. zasad podlega ocenie w ankiecie ewaluacyjnej. Sposoby potwierdzania efektów na każdym etapie kształcenia zostały ujęte w UWSZJK procedurą *System weryfikacji efektów kształcenia*. Weryfikacja wiedzy oraz umiejętności odbywa się na wizytowanym kierunku poprzez testy, kolokwia, udział i aktywność w trakcie zajęć, a także egzaminy w formie pisemnej i ustnej. Zasady oceny studentów reguluje *Ramowy system oceny studentów*, opisujący szczegółowe wymagania dotyczące przedmiotów kończących się różnymi formami zaliczeń oraz zawiera kryteria ilościowe przy ocenie egzaminów i prac kontrolnych oraz stosowana skala ocen. Studenci mają możliwość uzyskania informacji zwrotnej nt. popełnionych błędów/wglądu do prac, oraz prawo do egzaminu komisyjnego. Kontrolę nad procesem dyplomowania obejmuje *System weryfikacji efektów końcowych*. System oceny osiągnięć jest w opinii studentów w pełni przejrzysty, zrozumiały i obiektywny. Orientacja systemu oceny osiągnięć studenta na proces uczenia się przejawia się bieżącą weryfikacją postępów w nauce a także uwzględnianiem aktywności w trakcie zajęć odzwierciedlanej w procesie formułowania ocen.

3) struktura i organizacja programu ocenianego kierunku studiów sprzyja krajowej i międzynarodowej mobilności studentów;

Struktura i organizacja programu studiów na kierunku pedagogika, dzięki systemowi transferu punktów ECTS sprzyja krajowej i międzynarodowej mobilności studentów.

Oferta lektoratów i ich poziom sprzyjają mobilności studentów. Studenci są zadowoleni z możliwości wyboru języka, zróżnicowanych poziomem grup językowych i ich wielkości. W trakcie spotkania z ZO zwrócono uwagę na wysoki poziom lektoratów, prowadzonych z wykorzystaniem tablic interaktywnych oraz platformy e-learningowej CLIP, a także zajęć z języka angielskiego prowadzonych przez native speakerów.

Poza obowiązkowymi lektoratami z języków obcych, studenci mogą skorzystać z zajęć fakultatywnych z drugiego języka, oferty zajęć obligatoryjnych w języku angielskim oraz uczestniczyć w zajęciach prowadzonych w formie e-learningu przez University of Nesna. Studenci mają możliwość udziału w programach wymiany m.in. Erasmus, Leonardo da Vinci, DAAD, podwójnego dyplomowania czy też uczestnictwa w prowadzonych projektach międzynarodowych realizowanych w ramach środków Funduszu Wyszehradzkiego i Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego. Wszelkich niezbędnych informacji na temat programu oraz pomocy w załatwieniu formalności udziela studentom Dział Współpracy z Zagranicą, co potwierdzili studenci obecni na spotkaniu z ZO PKA. System informacyjny służący rozpowszechnianiu wiedzy o programach wymiany wśród studentów wizytowanego kierunku funkcjonuje w pełni prawidłowo a Władze Uczelni dokładają starań, by proces wymiany od strony formalnej, w tym uznawanie przedmiotów zaliczonych za granicą oraz uzupełnianie różnic programowych, odbywał się dla studentów bezproblemowo. Programy wymiany międzynarodowej cieszą się dużą popularnością wśród studiujących, co roku

kilkunastu studentów wizytowanego kierunku realizuje część programu studiów za granicą, również rokrocznie kilkunastu studentów przyjeżdżających odbywa studia na kierunku pedagogika.

Obecnie studenci kierunku pedagogika nie mają możliwości uczestnictwa w programie MOST, jednakże w trakcie spotkania z Zespołem deklarowali niewielkie zainteresowanie wymianą krajową.

W ostatnich trzech latach 65 studentów wizytowanego kierunku wzięło udział w programie międzynarodowej wymiany, 69 studentów z zagranicy realizowało program kształcenia na WSB na kierunku pedagogika. Studenci wizytowanego kierunku uczestniczą nie tylko w programach wymiany studenckiej, ale również w projektach międzynarodowych realizowanych przez Uczelnię oraz zajęciach prowadzonych przez pracowników University of Nesna metodą nauczania na odległość. Współpraca międzynarodowa prowadzona jest zarówno w formie realizacji części kształcenia, jak i odbywania praktyk zagranicznych. Studenci uczestniczący w procesie wymiany bardzo pozytywnie ocenili wyjazdy zagraniczne pod kątem osiągania zakładanych efektów kształcenia.

4) system pomocy naukowej, dydaktycznej i materialnej sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów oraz skutecznemu osiągnięciu założonych efektów kształcenia.

System opieki naukowej i dydaktycznej

Studenci bardzo pozytywnie oceniają system opieki naukowej i dydaktycznej. Nauczyciele akademicki są dostępni w trakcie cotygodniowych konsultacji a Rektor, Prorektor ds. studenckich oraz Dyrektor Instytutu w czasie pełnionych dyżurów, których terminy są powszechnie znane. W trakcie spotkania studenci potwierdzili, iż wykładowcy oraz Władze są dla nich dostępni również poza czasem zajęć oraz wyznaczonych konsultacji, także z wykorzystaniem w tym celu poczty elektronicznej. Wymiar czasowy prowadzonych konsultacji oraz pełnionych dyżurów studenci uznali za wystarczający w stosunku do ich potrzeb.

Studenci posiadają dostęp do wszystkich niezbędnych informacji związanych z tokiem studiów, w tym harmonogramów zajęć, terminów sesji egzaminacyjnej, sylabusów poprzez stronę internetową, tablice informacyjne oraz portal Wirtualna Uczelnia.

Programy przedmiotów (sylabusy)- ich zdaniem - zostały opracowane w bardzo staranny i przystępny sposób, dzięki czemu stanowią cenną pomoc w procesie kształcenia. Zasady w nich zawarte są konsekwentnie przestrzegane. Studenci pozytywnie ocenili również zalecane do realizacji zakładanych efektów kształcenia materiały dydaktyczne.

Studenci pozytywnie ocenili rozkłady studiów oraz ogólnych obciążeń. O odwoływanych zajęciach są informowani z odpowiednim wyprzedzeniem. W trakcie zjazdów na studiach niestacjonarnych przestrzegana jest zasada, by liczba godzin dydaktycznych w ciągu jednego dnia nie przekroczyła 8-10 godzin lekcyjnych, a bloki dydaktyczne z jednego przedmiotu nie przekroczyły 4 godzin lekcyjnych.

Zasady dyplomowania określone zostały w *Procedurze dyplomowania stanowiącej Załącznik do uczelnianego Wewnętrznego systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w wyższej Szkole Biznesu w Dąbrowie Górniczej* i są znane studentom wizytowanego kierunku. Studenci potwierdzili możliwość wyboru promotora spośród prowadzących seminaria dyplomowe

oraz samodzielnego proponowania tematu prac dyplomowych – propozycje w tym zakresie są uwzględniane przez promotorów.

Zasady odbywania praktyk zostały ujęte w *Regulaminie praktyk studenckich Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej* i są znane studentom wizytowanego kierunku. Uczelnia stwarza możliwość zaliczenia pracy zawodowej jako obowiązkowych praktyk. Wszelkich informacji oraz pomocy w tym zakresie udziela studentom Pełnomocnik ds. Praktyk Studenckich. W poszukiwaniu miejsca praktyk wspiera ich Akademickie Biuro Karier. Zdaniem obecnych na spotkaniu, umiejętności nabyte w trakcie studiów są przydatne podczas odbywanych praktyk.

Godziny otwarcia działów odpowiadających za obsługę studenta zostały uznane za dostosowane do potrzeb, w tym do potrzeb studentów studiów niestacjonarnych. Bardzo pozytywnie oceniono kompetencje oraz kulturę pracy pracowników administracji Uczelni. Studenci podkreślali, że w ramach możliwości służą oni pomocą również poza czasem otwarcia poszczególnych jednostek organizacyjnych, a wszystkie sprawy załatwiane są bez zbędnej zwłoki. Pracownicy działów odpowiadających za wsparcie procesu kształcenia podlegają procesowi ankietyzacji przeprowadzanemu co 2 lata.

System pomocy materialnej

Przyznawanie świadczeń pomocy materialnej odbywa się na podstawie *Regulaminu przyznawania bezzwrotnej pomocy materialnej dla studentów WSB w Dąbrowie Górniczej* obejmującego wszystkie rodzaje świadczeń pomocy materialnej przewidziane w art. 173 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Zgodnie z art. 174 ust. 2 Ustawy, podziału dotacji ze środków funduszu pomocy materialnej dokonuje Rektor w porozumieniu z przedstawicielami samorządu, uwzględniając proporcje między stypendiami socjalnymi a stypendiami rektora dla najlepszych studentów, w sposób zgodny z art. 174 ust. 4 Ustawy. Sposób przyznawania świadczeń ustalony w porozumieniu z Samorządem Studenckim uznany został przez studentów wizytowanego kierunku za przejrzysty oraz sprawny. Przyznawanie pomocy materialnej pozostaje w kompetencjach odpowiednio Komisji Stypendialnej i Odwoławczej Komisji Stypendialnej. Decyzje wydawane w sprawach pomocy materialnej zawierają wszystkie niezbędne elementy określone w art. 107 ust. 1 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Zasady przyznawania pomocy materialnej są studentom znane, wszelkie potrzebne informacje związane z funkcjonowaniem systemu przyznawania pomocy materialnej mogą uzyskać na stronie Internetowej Uczelni oraz w Dziekanacie.

Studenci szczególnie wyróżniający się w nauce i posiadający osiągnięcia naukowe mogą ubiegać się o stypendia fundowane ze środków własnych Uczelni, których zasady przyznawania reguluje *Regulamin Specjalnego Systemu Stypendiów Naukowych WSB w Dąbrowie Górniczej*. Zasady przyznawania stypendium ustalone zostały w porozumieniu z Samorządem Studentów.

System opieki materialnej funkcjonuje w pełni prawidłowo.

Działalność wspierająca rozwój zawodowy, kulturowy i społeczny:

W Wyższej Szkole Biznesu, w oparciu o *Regulamin Samorządu Studentów* działa Samorząd Studentów charakteryzujący się jednopoziomową strukturą – na szczeblu ogólnouczelnianym oraz wydziałowym.

Samorząd współuczestniczy w tworzeniu oraz opiniowaniu regulamin studiów oraz regulaminu przyznawania pomocy materialnej..

Samorząd bardzo aktywnie uczestniczy w życiu kulturalno-społecznym Uczelni, organizując wyjazdy, akcje integracyjne oraz wspomagając działalność innych organizacji studenckich.

Samorząd Studentów posiada budżet oraz własne biuro wyposażone w sprzęt niezbędny do jego sprawnego funkcjonowania. Przedstawiciele samorządu bardzo pozytywnie oceniają współpracę z Władzami, które zapewniają wsparcie merytoryczne i finansowe podejmowanych przez nich inicjatyw oraz współtworzą relację opartą na szacunku i zrozumieniu dla potrzeb studentów.

Studenci kierunku pedagogika mogą rozwijać swoje zainteresowania uczestnicząc w pracach kół naukowych, które organizują seminaria naukowe, biorą udział w konferencjach naukowych oraz prowadzą projekty naukowe. Koła posiadają swych opiekunów, którzy zapewniają odpowiednie wsparcie merytoryczne, a Władze Uczelni dbają o wsparcie finansowe działalności kół.

W Uczelni prężnie działa Akademicki Związek Sportowy z 27 sekcjami, a Uczelnia nieodpłatnie umożliwia studentom korzystanie z posiadanej infrastruktury sportowej.

Rozwojowi zawodowemu studentów studiów stacjonarnych sprzyja organizacja studiów w ramach projektu „2 dni pracujesz 3 dni studiujesz”, gdzie zajęcia dydaktyczne odbywają się 3 dni w tygodniu. W trakcie pozostałych dwóch dni w pierwszych 3 semestrach studenci uczestniczą w cyklu szkoleń poszerzających ich kompetencje w zakresie komunikacji, budowania zespołu, negocjacji i obsługi klienta, biorą udział w wizytach studyjnych, realizują praktyki zawodowe. W kolejnych semestrach większość studentów podejmuje zatrudnienie w wymiarze godzin pozwalającym godzić studia i obowiązki zawodowe. Przyjęte rozwiązanie pozwala studentom już w trakcie studiów zdobywać doświadczenia zawodowe i stać się bardziej konkurencyjnym na rynku pracy.

Wyższa Szkoła Biznesu w Dąbrowie Górniczej zapewnia studentom możliwość potwierdzania zewnętrznymi certyfikatami posiadanych umiejętności językowych, informatycznych a także z zakresu zarządzania – nieodpłatnie lub w cenie wymaganej przez zewnętrzne instytucje. Studenci obecni na spotkaniu podkreślali, iż umiejętności nabywane w trakcie zajęć pozwalają na zdanie egzaminów i uzyskanie certyfikatów bez udziału w dodatkowych kursach. Mimo to Uczelnia często organizuje dla chętnych studentów bezpłatne kursy przygotowujące do egzaminów.

W Uczelni działa prężnie Akademickie Biuro Karier zajmujące się doradztwem zawodowym, prowadzeniem kursów doszkalających, warsztatów oraz nawiązywaniem kontaktów z pracodawcami. Działalność Biura Karier jest znana studentom wizytowanego kierunku przede wszystkim dzięki aktualnej stronie internetowej oraz informacjom umieszczanym w gablotach na terenie Uczelni, a warsztaty oferowane przez Biuro cieszą się zainteresowaniem studentów wizytowanego kierunku.

Zgromadzeni na spotkaniu z ZO studenci posiadali pełną wiedzę na temat procesu kształcenia, efektów kształcenia, punktów ECTS. Wyrażali bardzo pozytywne opinie na temat Uczelni i jej Władz, podkreślając ogromne możliwości w zakresie uzyskania dodatkowych kwalifikacji i wiedzy z interesujących ich zakresów. Podawali wiele przykładów dotyczących organizowanych wykładów, spotkań tematycznych, warsztatów, które odbyły się za ich życzenie.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Zasady i procedury rekrutacji studentów są przejrzyste, uwzględniają zasadę równych szans, ale nie gwarantują właściwej selekcji studentów na kierunek pedagogika. Szczególnie niepokojący jest fakt, że na studia II stopnia są przyjmowani wszyscy, legitymujący się dyplomem studiów I stopnia. Taka zasada rekrutacji uniemożliwia realizację rozszerzonych efektów kształcenia, ponieważ zakłada, że mogą być przyjęci studenci, którzy w żadnym stopniu nie opanowali podstawowych efektów przypisanych do I stopnia studiów. Zakłada również możliwość przyjęcia studentów, którzy na studiach I stopnia zrealizowali efekty spoza obszaru nauk społecznych i humanistycznych, z których wywodzi się pedagogika. Zaleca się zmianę warunków rekrutacji na studia II stopnia, tak by warunki te określały efekty kształcenia niezbędne do podjęcia studiów II stopnia, albo tak, by wprowadzony został obowiązek programu wyrównawczego, dający możliwość przyswojenia określonych efektów przypisanych kierunkowi pedagogika na studiach I stopnia.

2) System oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się, co potwierdza stosowanie zaliczeń etapowych, kolokwii oraz znaczny nacisk kładziony na aktywny udział studentów w zajęciach, przekładający się na oceny.

3) Struktura i organizacja programu studiów sprzyja mobilności studentów. Uczelnia stwarza studentom szerokie możliwości wymiany i udziału w projektach o charakterze międzynarodowym. System informacji i promocji wymiany międzynarodowej działa w pełni prawidłowo, a same programy wymiany cieszą się wielkim zainteresowaniem ze strony studentów.

4) System opieki naukowej, dydaktycznej oraz materialnej funkcjonuje w sposób zasługujący na wyróżnienie. Władze Uczelni dokładają wszelkich starań, by rozwój naukowy studentów szedł w parze z ich rozwojem kulturalnym, społecznym oraz zawodowym.

8. Jednostka rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

1) Jednostka wypracowała przejrzystą strukturę zarządzania kierunkiem studiów oraz dokonuje systematycznej, kompleksowej oceny efektów kształcenia; wyniki tej oceny stanowią podstawę rewizji programu studiów oraz metod jego realizacji zorientowanej na doskonalenie jakości jego końcowych efektów.

System jakości kształcenia funkcjonuje w WSB w Dąbrowie Górniczej od 2005 r. W dniu 23 września 2005 r. Senat zatwierdził „System doskonalenia jakości i sprawności kształcenia w Wyższej Szkole Biznesu w Dąbrowie Górniczej”. Kolejnym etapem było Zarządzenie Rektora nr 9/2007/2008 z dnia 10 stycznia 2008 r. wprowadzające Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia w Wyższej Szkole Biznesu w Dąbrowie Górniczej. Aktualnie obowiązujący System Zapewnienia Jakości Kształcenia został ustalony i zatwierdzony zarządzeniem nr 86/2012/2013 Rektora z dnia 21 września 2012 r. w sprawie

uczelnianego Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Wyższej Szkole Biznesu w Dąbrowie Górniczej. System ten jest permanentnie aktualizowany. Ostatnie zarządzenie Rektora w tej sprawie, to zarządzenie nr 42/2012/2013 w sprawie zmiany do Uczelnianego Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia z dnia 27 marca 2013 r.

Organem odpowiedzialnym za system zapewnienia jakości kształcenia, a także za realizację zadań systemu jest powoływana przez Rektora Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia (powołana zarządzeniem nr 86/2012/2013 z dnia 30 sierpnia 2013 r.) oraz Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia (powołany Zarządzeniem nr 72/2012/2013 z dnia 31 lipca 2013 r.)

Cele wewnętrznego systemu zostały jasno określone w paragrafie pierwszym Zarządzeniem rektora nr 72/2012/2013 z dnia 31 lipca 2013 r.). Odnoszą się one do 4 obszarów: diagnozowanie stanu jakości kształcenia, doskonalenie procesów jakości kształcenia, zapewnienie realizacji bieżących działań w ramach procesów jakości kształcenia, kształtowanie postaw projakościowych w środowisku akademickim Uczelni i budowanie kultury jakości.

Do realizacji zadań Systemu powołani są :

- Pełnomocnik rektora ds. jakości kształcenia,
- Uczelniana Komisja ds. jakości kształcenia,
- Zespoły ds. oceny stopnia realizacji efektów kształcenia.

Zadaniem Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia jest m.in.: koordynacja prac i współdziałanie z poszczególnymi jednostkami uczelni w zakresie działań związanych z zapewnieniem jakości kształcenia, gromadzenie informacji dotyczących funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia, opracowywanie oraz przedkładanie władzom uczelni wniosków dotyczących usprawnienia działania systemu. W skład Komisji wchodzi zarówno przedstawiciele kadry dydaktycznej jak i reprezentanci studentów.

Pełnomocnik rektora ds. jakości kształcenia według zarządzenia „Zadania i kompetencje Pełnomocnika rektora ds. jakości kształcenia” ma 3 ogólne zadania i 8 zadań szczegółowych. Do zadań ogólnych należą: koordynacja działań w celu wdrożenia, utrzymania i doskonalenia Uczelnianego Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, współpraca z innymi ośrodkami dydaktycznymi zajmującymi się jakością kształcenia, zadanie reprezentacji uczelni w kwestiach jakości kształcenia. Do zadań szczegółowych należą: przygotowanie projektów procedur, regulaminów, instrukcji, planowanie i nadzór wewnętrznych audytów, sprawowanie nadzoru nad procesem ankietyzacji i hospitacji, nadzorowanie wykonania i sprawdzanie skuteczności podejmowanych działań korygujących i zapobiegawczych, przygotowanie do władz Uczelni rocznego raportu z funkcjonowania Uczelnianego Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, przeprowadzenie przeglądu funkcjonowania WSZJK.

Rolą Zespołów ds. oceny stopnia realizacji efektów kształcenia jest ocena stopnia realizacji założonych efektów kształcenia na danym kierunku studiów.

Nadzór nad wdrożeniem i doskonaleniem Systemu sprawuje Rektor Uczelni.

W zakresie zarządzania jakością kształcenia uwzględniono procedury, które obejmują opis działań w zakresie:

- doskonalenia kadry,
- projektowania, organizacji i realizacji procesu dydaktycznego,

- doskonalenia Systemu.

W ramach procedur dotyczących doskonalenia kadry opracowano **obowiązki prowadzących zajęcia dydaktyczne**. Zostały one syntetycznie ujęte w odnośnych paragrafach rozporządzenia z dnia 27.03.2013 roku.

Zasady dokonywania okresowej oceny nauczycieli akademickich (z 27.03.2013 r.) traktują o zakresie procedury, która obejmuje wszystkich pracowników zatrudnionych na zasadzie umowy o pracę. Ustalono wzór karty oceny nauczyciela akademickiego. Jasno jest określony okres oceny: nauczyciel akademicki co 2 lata, zaś nauczyciel akademicki z tytułem profesora nie rzadziej niż raz na 4 lata. Gdy wykładowca otrzyma ocenę negatywną następna ocena jest za rok. Są podane kryteria ocen: kształcenie i wychowanie studentów, dorobek naukowy, udział w pracach organizacyjnych uczelni i podnoszenie kwalifikacji zawodowych. Komisja ds. oceny kadry naukowej powołana jest przez rektora i posiada swoje zadania, które prowadzą do ustaleń: podwyższenia lub obniżenia wysokości uposażenia, awanse i wyróżnienia, powierzenie stanowisk kierowniczych, kontynuację pracy bądź rozwiązanie umowy o pracę.

Zasady przyznawania nagród rektora pracownikom i absolwentom zawarte są w dokumencie z 27.03.2013 roku. Zawiera on: kryteria przyznawanych nagród, procedura składania wniosku i procedura postępowania, zasady przyznawania nagród absolwentom WSB za najlepszą pracę dyplomową i najwyższą średnią ocen, zasady przyznawania tytułu Lidera Roku najlepszym absolwentom WSB, zasady przyznawania nagrody rektora pracownikom administracyjnym WSB za osiągnięcia w pracy zawodowej.

Zasady przeprowadzania hospitacji zajęć reguluje dokument z 27.03.2013 roku. Hospitacje planowane pełnią funkcję doradczą i kontrolną, zaś hospitacje nieplanowane „interwencyjne” mają funkcję rozpoznawczą – diagnostyczną i profilaktyczną. Dokument omawia przedmiot hospitacji, częstotliwość przeprowadzania hospitacji i ukazuje kto może hospitować, omawia procedurę postępowania. Po hospitacji nauczyciel akademicki zapoznaje się z oceną i karta hospitacji jest przechowywana w dziale nauczania. Przy ocenie negatywnej dziekan analizuje przyczynę i wspólnie z nauczycielem podejmują działania naprawcze. Jest opracowany wzór harmonogramu hospitacji i wzór karty hospitacji.

Struktura zarządzania procesem dydaktycznym na kierunku pedagogika jest przejrzysta i zapewnia proces opiniowania i analiz, przygotowujących do podejmowania decyzji w zakresie jakości kształcenia. Na kierunku pedagogika są prowadzone: monitorowanie, analiza i diagnoza stanu jakości kształcenia. Na podstawie analizy protokołów z posiedzeń Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia można stwierdzić, iż ocena jakości kształcenia weryfikowana jest **poprzez ankiety studenckie** oceniające proces kształcenia oraz kadrę akademicką, analizę wyników sesji egzaminacyjnych, kontakty z pracodawcami w kontekście praktyk zawodowych, współpracę w procesie dydaktycznym, proces dyplomowania. Działania te prowadzone są cyklicznie i systematycznie. Proces ankietowania ma znaczącą zwrotność i przeprowadzany jest systematycznie (dwa razy do roku). Studenci wypełniają kwestionariusze w formie elektronicznej.

Oceny pracowników i systemu dydaktyki dokonują studenci. Ankieta jest zatwierdzona przez Rektora. Ankietyzacja dokonywana jest internetowo. Wyniki ankiet przekazywane są Kierownikom katedr zgodnie z Regulaminem przeprowadzania ocen jakości zajęć dydaktycznych. Kierownik Katedry jest zobowiązany do uwzględnienia wniosków z ankiety. Prowadzący zajęcia jest informowany przez Dziekana o otrzymanej ocenie. Z oceny zajęć dydaktycznych wyciągane są na bieżąco wnioski, które realnie wpływają na politykę kadrową Uczelni.

Należy podkreślić, że w odpowiedzi na sugestie studentów Uczelnia finalizuje działania mające na celu objęcie seminariów procesem ankietyzacji. Kwestionariusz

ankietowy obejmuje pytania dotyczące realizacji programu, sposobu prowadzenia zajęć, stosunku prowadzącego do studentów, przedstawienia kryteriów zaliczenia przedmiotu. Kwestionariusze przewidują również miejsce na dodatkowe uwagi ankietowanego. Opracowanie wyników ankietyzacji jest udostępniane przedstawicielom studentów w UKJK, natomiast raport w wersji syntetycznej jest powszechnie dostępny na stronie iUczelni. Studentom wizytowanego kierunku znana jest dalsza procedura wykorzystania ankiet studenckich, są oni również przekonani o celowości studenckiej oceny jakości zajęć dydaktycznych, dostrzegają pozytywne zmiany będące ich efektem. Ponadto w bieżącym roku akademickim Uczelnia po raz pierwszy przeprowadza badania fokusowe wśród studentów niepełnosprawnych, by jeszcze lepiej dostosować swą ofertę do ich potrzeb.

Wyniki ankiet w postaci zbiorczych wyników są udostępniane studentom do wiadomości. Analiza dokumentu *Badanie jakości kształcenia – analiza wyników za rok akademicki 2012/2013* wskazuje, że udział studentów w badaniach ankietowych jest reprezentatywny. Wyniki badań nie uwzględniają podziału na kierunki. Podano wyniki według przedmiotów oraz według nauczycieli.

Analiza struktury ocen egzaminacyjnych i zaliczeniowych dokonywana jest raz w semestrze. Wyniki analizy służą do planowania hospitalacji osób, które otrzymały słabe oceny studentów a także w przypadku gdy wyniki sesji egzaminacyjnych sygnalizują niski stopień osiągania efektów kształcenia. Oceny odbiegające od typowego rozkładu są dokładnie analizowane i przeprowadzana jest rozmowa, która wyjaśnia ewentualne wątpliwości.

W organizacji i realizacji procesu dydaktycznego zawarta jest **Procedura dyplomowania (5.02.2014 r.) opisana dokładnie w treści kryterium 3 niniejszego raportu**. Należy zwrócić uwagę, że procedura ta nie jest realizowana właściwie, czego przejawem są nieodpowiednio sporządzone recenzje (tożsame recenzenta i promotora, co uznać należy za kardynalny błąd i niewłaściwość) oraz często zawyżane oceny.

Analiza dokumentacji pozwala stwierdzić, że WSZJK nie spełnia swoich zadań w niektórych zakresach zarządzania procesem dydaktycznym, czego przykładem są nieprawidłowości w procesie dyplomowania, niewłaściwa obsada zajęć dydaktycznych, czy też przyjęcie sylabusów przedmiotowych, w których szczegółowe efekty kształcenia, są bardziej ogólne niż kierunkowe.

PRAKTYKI STUDENCKIE

Procedury odbywania praktyk są sformalizowane i zgodne z wymogami stawianymi uczelniom wyższymi w Polsce. Praktyki na specjalnościach nauczycielskich są realizowane zgodnie z wytycznymi określonymi w standardach kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (*Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela*).

Podstawowe założenia dotyczące praktyk studenckich zostały określone w **Regulaminie Praktyk Studenckich Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej** oraz w szczegółowych programach praktyk dla poszczególnych specjalności na kierunku pedagogika.

Programy praktyk dla poszczególnych specjalności: zintegrowana edukacja wczesnoszkolna i wychowanie przedszkolne, resocjalizacja, prewencja i interwencja w sytuacji kryzysowej zostały opracowane w konsultacji z kierownikiem Katedry Pedagogiki, członkami Katedry Pedagogiki, Koordynatorem ds. Jakości Kształcenia na Kierunku Pedagogika oraz w oparciu o opinie interesariuszy zewnętrznych dotyczące kształcenia specjalnościowego.

Dokumentacja praktyk (sylabusy, wzory porozumień, wzór dzienniczka praktyk) są dostępne dla studentów w formie elektronicznej na stronie internetowej Uczelni.

Nad całością przebiegu praktyk czuwa Pełnomocnik ds. praktyk studenckich, którym jest nauczyciel akademicki wyznaczony przez Rektora WSB do sprawowania opieki nad procesem odbywania praktyk.

Reasumując: zarówno placówki praktyk jak i procedura realizacji praktyk jest prawidłowa.

Wszystkie dokumenty systemu jakości są dostępne w intranecie oraz na stronie internetowej uczelni (<http://www.wsb.edu.pl/dokumenty,m,ds,77,206>). Propozycje zmian w procedurach zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia może zgłosić każdy student, słuchacz, pracownik lub inne osoby związane z uczelnią. Propozycja zmian powinna zawierać opis zmiany, przyczynę proponowanej zmiany, przewidywane konsekwencje wprowadzonej zmiany oraz dane kontaktowe zgłaszającego. Propozycje zmiany składane mogą być w formie papierowej (skrzynka studencka dostępna w Dziekanacie Uczelni) lub elektronicznie na adres Pełnomocnika rektora ds. jakości kształcenia

2) W procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości uczestniczą pracownicy, studenci, absolwenci oraz inni interesariusze zewnętrzni.

Jak wspomniano wyżej, Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia w WSB w Dąbrowie Górniczej wprowadzony został *Zarządzeniem Rektora nr 86/2011/2012 z dn. 21.09.2012r* z późniejszymi zmianami. Na jego podstawie powołano Uczelnianą Komisję ds. Jakości Kształcenia. System w WSB w Dąbrowie Górniczej, w której prace andażow3ani sa studenci i nauczyciele akademicy.

Studenci angażują się w proces tworzenia planów i programów nauczania, nad którymi dyskutują i które opiniują. Zdanie studentów oraz wnoszone przez nich uwagi są przez Władze Uczelni uwzględniane, co potwierdzają protokoły z posiedzeń organów Uczelni. Liczba przedstawicieli studentów i doktorantów w Radzie Wydziału spełnia przesłanki art. 67 ust. 4 Ustawy.

W trakcie spotkania z ZO studenci wielokrotnie podkreślali, iż Władze Uczelni są zawsze dostępne dla studentów i z przychylnością odnoszą się do wszystkich uwag i propozycji studentów mających na celu poprawę jakości kształcenia oraz warunków studiowania na WSB.

W procesie jakości kształcenia biorą udział nauczyciele akademicy, których praca, i zaangażowanie są godne pochwały. Wszyscy nauczyciele- członkowie struktur WSZJK są

kompetentni i wykazują wielką aktywność w zakresie działań dotyczących jakości kształcenia.

W tworzeniu koncepcji kształcenia na kierunku pedagogika brali udział interesariusze zewnętrzni, co potwierdzają liczne protokoły zebrań zespołów działających w zakresie jakości kształcenia.

Przedstawiciele pracodawców zaopiniowali efekty kształcenia (do wglądu sprawozdania ze spotkań) w ramach specjalności: **zintegrowana edukacja wczesnoszkolna i wychowanie przedszkolne** (Kuratorium Oświaty w Katowicach, Miejskie Przedszkole nr 13 w Katowicach, prezes Stowarzyszenia Edukacji Początkowej), **resocjalizacja** (Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej w Katowicach), **prewencja i interwencja w sytuacji kryzysowej** (Wojewódzka Komenda Policja w Katowicach, Centrum Szkolenia Służb Mundurowych w Kaliszu), **doradztwo zawodowe i coachingu kariery** (dyrektor zarządzający Centrum Szkoleń i Psychologii w Biznesie, certyfikowany coach, supervisor międzynarodowy). Ponadto opinie na temat efektów kształcenia i oczekiwań rynku pracy wobec absolwentów wydali przedstawiciele **Rady Ekspertów** (do wglądu: sprawozdania z posiedzeń, opinie). Świadczą o tym protokoły spotkań.

Wyższa Szkoła Biznesu prowadzi cykliczne badania losów zawodowych absolwentów pedagogiki. Dotychczas zrealizowano następujące badania:

„Badanie oczekiwań edukacyjnych absolwentów kierunków pedagogicznych”	2013-2014
„Jakość kształcenia w opinii studentów uczelni niepublicznych”	2012 r.
„Absolwenci kierunków pedagogicznych a rynek pracy.” Badanie prowadzone wśród absolwentów kierunku pedagogika	2010 r.

W roku 2012 przeprowadzono badania wśród studentów ostatniego semestru studiów na temat oceny jakości kształcenia w ramach kształcenia specjalnościowego (resocjalizacja i zintegrowana edukacja wczesnoszkolna i wychowanie przedszkolne).

Badania prowadzone były w oparciu o ankiety umieszczone w internecie w ramach platformy gromadzenia danych od absolwentów i pracodawców oraz wysyłane drogą pocztową.

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia.

Zakładane efekty kształcenia	Program i plan studiów	Kadra	Infrastruktura dydaktyczna/biblioteka	Działalność naukowa	Działalność międzynarodowa	Organizacja kształcenia
wiedza	+/-	+/-	+	+	+	+
umiejętności	+/-	+/-	+	+	+	+
kompetencje społeczne	+/-	+/-	+	+	+	+

- + - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia
- +/- - budzi zastrzeżenia - pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia
- - nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego³ w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Jednostka wypracowała przejrzystą strukturę zarządzania kierunkiem pedagogika oraz dokonuje systematycznej oceny efektów kształcenia. Analiza dokonywanych działań wskazuje, że mogą one stanowić/stanowią podstawę ewaluacji programu studiów oraz metod jego realizacji zorientowanej na doskonalenie jakości jego końcowych wyników. Wszystkie określone w regulaminie WSZJK procedury są realizowane, nie wszystkie jednak w stopniu gwarantującym odpowiednią jakość kształcenia. Uczelnia powinna zwrócić uwagę na proces dyplomowania, obsadę zajęć dydaktycznych, dokonać analizy sylabusów przedmiotowych pod kątem oceny wskazywanych przez nauczycieli efektów przedmiotowych.

2) W procesie zapewniania jakości kształcenia i budowy kultury jakości uczestniczą w sposób rzeczywisty studenci, nauczyciele akademicy i interesariusze zewnętrzni. Ich zaangażowanie zasługuje na uznanie.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1	koncepcja rozwoju kierunku	X				
2	cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji			X		
3	program studiów		X			
4	zasoby kadrowe			X		
5	infrastruktura dydaktyczna	X				

6	prowadzenie badań naukowych ²	X				
7	system wsparcia studentów w procesie uczenia się		X			
8	wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			

Ocena możliwości uzyskania zakładanych efektów kształcenia i rozwoju ocenianego kierunku w wizytowanej jednostce oraz zapewnienia wysokiej jakości kształcenia, a także wskazanie obszarów nie budzących zastrzeżeń, w których wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia jest wysoce efektywny oraz obszarów wymagających podjęcia określonych działań (uzasadnienie powinno odnosić się do konstatacji zawartych w raporcie, zawierać zalecenia).

Wydział Zarządzania Informatyki i Nauk Społecznych Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej prowadzi kształcenia na kierunku pedagogika, studia I i II stopnia o profilu ogólnoakademickim. Dla realizacji procesu kształcenia zatrudnia 125 nauczycieli akademickich. Kwalifikacje naukowe zdecydowanej większości z nich gwarantują realizację celów i efektów kształcenia na ocenianym kierunku. Jednostka dysponuje bardzo dobrą bazą dydaktyczną, której wyposażenie jest niewątpliwie ponadstandardowe. Uczelnia wykazuje wyjątkową dbałość o rozwój naukowo – dydaktyczny zatrudnianej kadry, finansując wszelkie prace awansowe, aktywne uczestnictwo w konferencjach naukowych, wydawnictwa czy staże naukowe. Uczelnia przyznaje stypendia doktorskie i habilitacyjne, których źródłem jest utworzony Naukowy Fundusz Stypendialny im. Profesora Henryka Walicy. Na wyróżnienie zasługują badania naukowe, w realizację których angażują się nie tylko pracownicy naukowcy, ale także studenci. Jakości kształcenia służy dobrze opracowany i wdrożony system jakości kształcenia. W jego opracowanie w sposób rzeczywisty zaangażowani byli interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni.

Mimo spełnienia w sposób pozytywny a nawet wyróżniający bardzo wielu znaczących dla prowadzonego kształcenia warunków, które zasługują na uznanie, można wskazać także pewne niedoskonałości, które zagrażają osiągnięciu założonych efektów kształcenia. Wydział powinien zwrócić szczególną uwagę na dokonywaną obsadę zajęć dydaktycznych. Prowadząc studia o profilu ogólnoakademickim, a w ich ramach studia nauczycielskie, musi zadbać o przydzielanie zajęć osobom, które posiadają dorobek naukowy korelujący z przydzielanym

² Ocena obligatoryjna jedynie dla studiów II stopnia i jednolitych magisterskich.

przedmiotem. Musi (bo nie tylko powinien) przydzielać metodyki szczegółowe na studiach nauczycielskich , metodykom, którzy są w stanie przekazać wiedzę praktyczną z zakresu zasad i metod nauczania poszczególnych sekwencji programowych przyszłym nauczycielom. Jednostka powinna poddać ocenie i kontroli sylabusy przedmiotowe, a szczególnie efekty przedmiotowe i ich odniesienie do efektów kierunkowych. Po pierwsze winno się ono pojawić w sylabusach , po drugie zaś należy zadbać o właściwe przyporządkowanie efektów przedmiotowych do kierunkowych, by zlikwidować sytuację, w których efekty kierunkowe realizują efekt przedmiotowy (a nie efekty przedmiotowe składają się na realizację efektu kierunkowego).

Efekty dla kierunku pedagogika powinny być zatwierdzone przez senat Uczelni, decyzja Rady Wydziału jest niewystarczająca dla ich wprowadzenia.

Aby procedura dyplomowania była realizowana poprawnie, Jednostka powinna poddać pewnemu nadzorowi przygotowywane recenzje prac dyplomowych i zwrócić uwagę na uzasadnianie wystawianych ocen.

Zmiany wymaga też uchwała w sprawie rekrutacji na studia II stopnia. Koniecznym jest określenie wymagań dotyczących realizacji efektów kształcenia objętych studiami I stopnia. Szczególną uwagę należy zwrócić na zasady rekrutacji dotyczące II stopnia zintegrowanej edukacji wczesnoszkolnej i wychowania przedszkolnego.

Wydział powinien dokonać korekt w wydawanych studentom suplementach. Przede wszystkim należy uzupełnić treści dotyczące odbytych praktyk , jak też kwalifikacji i uprawnień zawodowych.

Korekcie powinien być poddany plan i program nauczania w kontekście : wprowadzenia zajęć z wychowania fizycznego na studia niestacjonarne II stopnia (zajęcia z w-f są tylko na studiach stacjonarnych), przypisania punktów ECTS wszystkim przedmiotom zamieszczonym w planie studiów , każdy bowiem łączy się z określonym nakładem pracy studenta.

Dokonanie określonych korekt we wskazanych wyżej zakresach spowoduje, że kształcenie na kierunku pedagogika w Wyższej Szkole Biznesu w Dąbrowie Górniczej będzie gwarantowało realizację wszystkich przyjętych efektów kształcenia.

Władze Uczelni przysłały obszerną odpowiedź na zarzuty zawarte w raporcie, dotyczące m. in. kryterium nr 2 oraz 4. Po analizie tej dokumentacji zdecydowano na podniesienie wymienionych kryterium do „w pełni” i przyznanie oceny pozytywnej.

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		wyróżniająco	w pełni	znaczaco	częściowo	niedostatecznie

1	koncepcja rozwoju kierunku	X				
2	cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		X			
3	program studiów		X			
4	zasoby kadrowe		X			
5	infrastruktura dydaktyczna	X				
6	prowadzenie badań naukowych	X				
7	system wsparcia studentów w procesie uczenia się		X			
8	wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			